

Provinciaal Coördinatieplan

provincie **HOLLAND**
ZUID

Zoals vastgesteld door de Commissaris van de Koningin
in de provincie Zuid-Holland op 28 september 2007

Provinciaal Coördinatieplan

Provincie Zuid-Holland

Als vastgesteld door:
Commissaris van de Koningin
in de provincie Zuid-Holland
Op 28 september 2007

Commissaris van de Koningin in de provincie Zuid Holland,
gelet op artikel 6 van de Wet Rampen en Zware Ongevallen;

BESLUIT

1. vast te stellen het provinciale coördinatieplan voor de bestrijding van rampen en zware ongevallen in de provincie Zuid-Holland;
2. het in juni 2005 vastgestelde coördinatieplan in te trekken.

's-Gravenhage, 28 september 2007,

De Commissaris voornoemd,

J. Franssen

Bereikbaarheidsgegevens provincie Zuid-Holland

Provincie Zuid-Holland

Bezoekadres:

Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Postadres:

Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Telefoon: (070) 441 6611

(binnen en buiten kantooruren)

Buiten kantooruren met doorschakeling naar de waakdienstambtenaar
Kabinet via de medewerker beveiliging PZH

Indien het PCC operationeel is:

Telefoon PCC: (070) 441 8070

Fax PCC: (070) 441 8091

Noodnet telefoon: 17157

Noodnetfax: 17801

E-mail: ramp1@pzh.nl

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	7
1.1	Provinciaal Coördinatieplan	7
1.2	Actualiteit	7
1.3	Opzet van het plan	7
2.	Begripsbepaling en toepassingsbereik	8
2.1	Inleiding	8
2.2	Definities begrippen en afkortingen	8
2.3	Noodwetgeving (Staatsnoodrecht)	9
3.	Provinciale Crisisorganisatie	10
3.1	De provinciale rampenstaf	10
3.2	Structuur en samenstelling	10
3.3	Opschaling	10
3.4	Draaiboek PCC	11
4.	Risicoprofiel provincie Zuid Holland	12
4.1	Algemeen	12
4.2	Maatramptypen	12
4.3	Risico's in Zuid-Holland	12
4.5	Risicoanalyse	14
4.6	Preparatiebeleid	14
5.	Openbare Veiligheid	15
5.1	Inleiding	15
5.2	Informatie-uitwisseling, het inwinnen van inlichtingen en het plegen van overleg	16
5.3	Aanwijzingen	17
5.4	Toezicht noodverordening burgemeesters	18
5.5	Het bevorderen van de afstemming van de informatieverschaffing aan de media en de bevolking	18
5.6	Afwijkende regelingen en sectorale wetgeving	19
6.	Openbare Orde	20
6.1	Inleiding	20
6.2	Informatie-uitwisseling, het inwinnen van inlichtingen en het plegen van overleg	20
6.3	Aanwijzingen	21
6.4	Toezicht noodverordening burgemeester	22
6.5	Bijzondere regelingen en wetgeving terzake de openbare orde	23
7.	Milieu	25
7.1	Inleiding	25
7.2	Ongewone voorvallen bij inrichtingen	25
7.3	Luchtverontreiniging	25
7.4	Bodemverontreiniging als gevolg van ongewone voorvallen	25
7.5	Zwemgelegenheden	26
8.	Waterstaatswerken	27
8.1	Inleiding	27
8.2	GS als beheerder	27
8.3	GS als toezichthouder richting andere beheerders (geven van opdrachten)	28

9. Noordzee	29
9.1 Verhouding tot de Kustwacht	29
9.2 De Wet bestrijding ongevallen Noordzee	29
9.3 Search and Rescue	29
10. Nucleaire incidenten	31
10.1 Inleiding	31
10.2 Verzoek om rijkscoördinatie- besluit minister van VROM tot bestrijden ongeval met categorie B-object als een ongeval met A-object	31
11. Bijstand	32
11.1 Inleiding	32
11.2 Bijstand provinciale diensten	33
11.3 Bijstand Rijksdiensten	34
11.4 Bijstand militair	35
11.5 Bijstand politie	37
11.6 Bijstand geneeskundig	40
11.7 Bijstand brandweer	41
11.8 Reddingsbrigades in het kader van rampenbestrijding	42
Bronnenlijst	43
Verzendlijst	44

1. Inleiding

1.1 Provinciaal Coördinatieplan

Artikel 6 van de Wet Rampen en Zware Ongevallen (Wrzo) schrijft voor dat de Commissaris van de Koningin (CdK) een Provinciaal Coördinatieplan (PCP) opstelt. Daarin dienen in elk geval te zijn opgenomen:

- een schema met betrekking tot de leiding over en de gecoördineerde inzet van diensten en organisaties die betrokken zijn bij de bestrijding van een ramp of zwaar ongeval op provinciaal niveau;
- gegevens over het verzoeken en verlenen van bijstand.

Verder moet het PCP voldoen aan nadere eisen met het oog op de bestrijding van rampen en zware ongevallen in buitengewone omstandigheden. Deze eisen worden door de minister van BZK gesteld. Tot op heden is dit echter niet gebeurd, waardoor het PCP verder vormvrij is.

Daarnaast beoogt dit plan inzicht te geven in en richting te geven aan de verantwoordelijkheden die de CdK en het college van Gedeputeerde Staten (GS) hebben bij de bestrijding van calamiteiten en op welke wijze zij deze uitvoeren. Het crisisbeheersingssysteem in Nederland is complex en kent tal van wetten en regels, op grond waarvan een veelheid aan partijen een rol kan spelen bij de bestrijding van crises. Zo bestaat er een generieke, algemeen-bestuurlijke lijn (burgemeester - CdK - minister van Binnenlandse Zaken) naast functionele lijnen (bijvoorbeeld waterschap - GS - minister van Verkeer en Waterstaat). Om doeltreffend en gecoördineerd op te kunnen treden is kennis van elkaars bevoegdheden en onderlinge afstemming cruciaal.

De burgemeesters hebben in de eigen gemeente het opperbevel bij de bestrijding van rampen en zware ongevallen. De taken van de CdK in de voorbereiding op, en ten tijde van, een ramp of crisis zijn gericht op de bestuurlijke coördinatie, informatievoorziening en coördineren van bijstand. Afstemming van beleid door de CdK vindt, als daar behoefte aan is of als men er in regionaal verband niet uitkomt, in beginsel plaats in overleg met de betrokken burgemeesters en andere betrokkenen die bij de bestrijding op provinciaal niveau betrokken kunnen zijn. Het plan is dan ook tevens bedoeld om hen inzicht te geven in de wijze waarop de CdK coördinerend optreedt.

1.2 Actualiteit

Dit plan wordt ten minste één maal per jaar geactualiseerd. Met het beheer en de actualisatie van het plan is een medewerker van het kabinet van de CdK belast. Daarnaast wordt het plan ten minste een maal in de vier jaar in zijn geheel opnieuw vastgesteld en verspreid, conform artikel 6 Wrzo. Het voorliggende plan is gewijzigd en opnieuw vastgesteld naar aanleiding van het conceptrapport "Onderzoek provincies" van november 2006, waarin door de Inspectie openbare orde en veiligheid (IOOV) van het ministerie van BZK is aangegeven op welke onderdelen de huidige PCP's verbetering behoeven.

1.3 Opzet van het plan

Allereerst gaat hoofdstuk 2 in op het toepassingsbereik van dit PCP en de omschrijving van enkele begrippen die daarbij het uitgangspunt vormen. Daarna wordt in hoofdstuk 3 de organisatie en werkwijze van de provinciale rampenstaf beschreven en in hoofdstuk 4 het risicoprofiel van de provincie geschetst. Hoofdstuk 5 tot en met 10 gaan in op de wettelijke taken en bevoegdheden van de CdK en het college van GS op het gebied van respectievelijk openbare veiligheid, openbare orde, milieu, waterstaatswerken, de Noordzee en nucleaire incidenten. Tot slot worden in hoofdstuk 11 alle bijstandsprocedures beschreven.

2. Begripsbepaling en toepassingsbereik

2.1 Inleiding

Dit PCP geeft een overzicht van de taken en bevoegdheden zoals die op het moment van schrijven in geldende wet- en regelgeving zijn vastgelegd. Er wordt niet vooruit gelopen op veranderende taken en bevoegdheden, zoals het voorstel Wet op de Veiligheidsregio's.

De basis voor het opstellen van het PCP is de Wrzo (art. 6). Vanwege deze basis is het logisch dat het PCP in de eerste plaats betrekking heeft op de rol van de provincie in situaties die gekwalificeerd worden als een ramp of een zwaar ongeval.

Dit PCP gaat echter ook in op de rol van de provincie in situaties waarbij niet of niet uitsluitend sprake is van

een ramp of zwaar ongeval, maar ook van andere crises, waarbij de CdK en / of het college van GS bijzondere bevoegdheden hebben. Hiermee wordt beoogd de netwerkpartners een vollediger beeld te geven van de rol van de provincie bij calamiteiten. Het PCP sluit daarmee bovendien aan bij het huidige streven op alle bestuurlijke niveaus om niet slechts te denken in termen van rampenbestrijding, maar in bredere termen van crisisbeheersing.

Dit plan gaat over de zogenaamde acute fase tijdens crises en beschrijft daarom niet het toezicht welke de provincie uitoefent op de voorbereiding op de rampenbestrijding door burgemeesters, dijkgraven en anderen.

2.2 Definities begrippen en afkortingen¹

Bgm	Burgemeester.
Commissaris, CdK	De Commissaris van de Koningin.
(College van) GS	Het college van Gedeputeerde Staten.
Minister (van BZK)	De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
Ministerie (van BZK)	Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
PCP	Provinciaal Coördinatieplan.
(Draaiboek) PCC	(Draaiboek) Provinciaal Coördinatiecentrum.
De nationale rechtsorde	Handhaving van de openbare orde, de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en de handhaving van de democratische rechtsorde. Het woord 'nationaal' moet gezien worden ter onderscheiding van de 'internationale' rechtsorde (zie aldaar). Een bedreiging of verstoring van de nationale rechtsorde kan zowel van lokale, regionale, provinciale als nationale aard en/of omvang zijn.
De internationale rechtsorde	Onder dit begrip vallen de verdediging van het grondgebied en / of de veiligstelling van de onafhankelijkheid van het Koninkrijk en het handhaven of herstellen van de internationale vrede en veiligheid in het kader van de Europese Unie en het Handvest van de Verenigde Naties.
De openbare veiligheid	Het gaat hier om fysieke veiligheid van personen en zaken (gezondheid, milieu). Daarmee is een ramp (of zwaar ongeval) in de zin van de Wrzo, een crisis op het gebied van openbare veiligheid.
De economische veiligheid	Te denken valt aan energievoorziening, infrastructuur (transport) en telecommunicatie.

¹ Hierbij is (deels) aangesloten bij c.q. gebruik gemaakt van de begrippen zoals die gehanteerd worden in het Beleidsplan Crisisbeheersing en het rapport van E.T. Brainich von Brainich Felth: Het systeem van crisisbeheersing. Bevoegdheden en verplichtingen bij de voorbereiding op en het optreden tijdens crises, Boom Juridische Uitgever, Den Haag 2004.

Crisisbeheersing	Het geheel van maatregelen en voorzieningen dat de overheid treft in samenwerking met andere organisaties ter voorbereiding op, ten tijde van en na afloop van crises ter waarborging van de veiligheid.
Buitengewone omstandigheden	Bij buitengewone omstandigheden gaat het om crises waarbij reguliere structuren en middelen in de zin van bestuurlijke bevoegdheden ontoereikend zijn om de situatie het hoofd te bieden.
Bijzondere bevoegdheden	Bevoegdheden die de wet aan bepaalde functionarissen heeft toegekend. Deze bevoegdheden zijn bijzonder omdat zij de reguliere bestuurlijke structuur doorbreken en een hiërarchie creëren die er onder normale omstandigheden niet zou zijn. Kenmerkend is dat deze bevoegdheden 'normale' wetgeving opzij kunnen schuiven. Sommige bijzondere bevoegdheden maken afwijking van grondrechten mogelijk. Dit kan echter alleen in het kader van de zogenaamde 'algemene noodtoestand' (zie artikel 103 Grondwet en Coördinatiewet Uitzonderingstoestanden en aldaar).

NB: Waar over functionarissen wordt gesproken, zoals burgemeester, minister of CdK, wordt ook hun plaatsvervanger bedoeld. Waar "hij", "zijn", of "hem" geschreven wordt, kan ook, indien van toepassing, "zij" of "haar" gelezen worden.

2.3 Noodwetgeving (Staatsnoodrecht)

De Noodwetgeving (Staatsnoodrecht) omvat die wetten en wettelijke bepalingen, waarin ingrijpende bevoegdheden zijn opgenomen die uitsluitend in buitengewone omstandigheden in de zin van artikel 103 van de Grondwet mogen worden geactiveerd en volgens de daarvoor geldende procedures. Het gaat hier primair om omstandigheden, zoals omschreven in de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden. Daarnaast kent bepaalde sectorale wetgeving, zoals de Wrzo, ook noodwetbepalingen. Het toepassen van noodwettelijke bevoegdheden behoort aan de Rijksoverheid. De eerstverantwoordelijke minister van het betrokken beleidsgebied stelt een conceptbesluit tot inwerkingtreding van bepaalde noodwetgeving voor aan de minister-president die dit voorlegt aan HM de Koningin.

Noodwettelijke bevoegdheden kunnen uitsluitend in buitengewone omstandigheden uitgeoefend worden. De basale afweging om wel of niet te concluderen tot 'buitengewone omstandigheden', ligt besloten in de vraag of de feitelijke omstandigheden van zodanige aard zijn dat zij niet langer kunnen worden beheerst met het normale instrumentarium. De oorzaak is hierbij niet van belang. Deze afweging wordt door elk bestuursorgaan dat tot de inzet van bijzondere bevoegdheden kan overgaan op het eigen bestuurlijk niveau gemaakt. Vanwege het feit dat noodwetgeving pas in werking mag treden nadat duidelijk is dat gewone bevoegdheden niet volstaan, kan noodwetgeving niet preventief worden ingezet. Vanzelfsprekend kan zij wel preventief worden voorbereid.

Noodwettelijke bevoegdheden mogen worden ingezet in gevallen waarbij:

- een vitaal belang bedreigd wordt;
- de normale (wettelijke) bevoegdheden niet toereikend zijn.

In alle gevallen geldt voor de inzet van bijzondere bevoegdheden dat de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit in acht moeten worden genomen. Zo dient de mate waarin sprake is van buitengewone omstandigheden die afwijking van normale bevoegdheden rechtvaardigt, in verhouding te staan tot mate van bedreiging van het vitale belang. En als kan worden volstaan met toepassing van normale bevoegdheden of met minder vergaande bijzondere bevoegdheden, dient men zich daartoe te beperken.

Van sommige bijzondere bevoegdheden kan 'vormvrij' gebruik worden gemaakt. Dat betekent dat er geen aparte besluiten nodig zijn om hiervan gebruik te maken. Voorbeelden zijn de artikelen 11, 12 en 13 Wrzo, 72 Waterstaatswet en artikel 30 Wet Bodembescherming. Voor de toepassing van deze bepalingen mag niet afgeveken worden van de Grondwet.

Voor andere bijzondere bevoegdheden geldt dat hiervan pas gebruik gemaakt kan worden als zij van Rijkswege via een Koninklijk Besluit in werking zijn gesteld. Soms kan dit via een separaat Koninklijk Besluit, op basis van de wet waarin de bevoegdheden voorkomen (zie bijvoorbeeld art. 21 e.v. Wrzo). Inwerkingstelling kan ook (of soms uitsluitend) via een Koninklijk Besluit waarin de zogenaamde beperkte of algemene noodtoestand wordt afgekondigd. Het gaat dan om bepalingen die voorkomen op lijst A en B van de Coördinatiewet Uitzonderingstoestanden. Voorbeelden hiervan zijn art. 22 t/m 24 van de Wrzo en bepalingen uit de Wet Verplaatsing Bevolking, de Vervoersnoodwet, de Vorderingswet en de Wet Buitengewone Bevoegdheden Burgerlijk Gezag. Een en ander houdt ook in dat noodwetgeving nooit tot eigenstandige bevoegdheden kan leiden voor de burgemeesters of de CdK.

3. Provinciale Crisisorganisatie

Wettelijke basis: art. 12 Wrzo

3.1 De provinciale rampenstaf

De CdK stelt een rampenstaf samen die hem bijstaat bij zijn taken (art. 12 Wrzo). Het is de taak van de leden van de provinciale rampenstaf om de CdK en het college van GS bij de uitoefening van de in dit plan beschreven bevoegdheden en verantwoordelijkheden te ondersteunen en deze voor een groot deel ook namens hen uit te voeren. Leiding geven aan de diensten betrokken bij de bestrijding van de daadwerkelijke ramp is nadrukkelijk geen taak voor de rampenstaf. Dat is de taak van de betrokken burgemeesters met hun rampenstaven op gemeentelijk of regionaal niveau. In voorkomende gevallen zullen ook provinciale diensten betrokken zijn bij de (operationele) rampenbestrijding.

3.2 Structuur en samenstelling

De provinciale rampenstaf bestaat uit de OOV-staf PCC en de beleidsstaf CdK. De OOV-staf PCC en de beleidsstaf CdK werken samen om de CdK te adviseren en te ondersteunen bij het uitvoeren van zijn taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden ten tijde van crises.

De OOV-staf PCC bestaat uit de medewerkers van het bureau Integrale Veiligheid (IV) van de afdeling Kabinet van de CdK, eventueel aangevuld met andere medewerkers van de afdeling Kabinet en adviseurs van de vakafdelingen binnen de provincie (waaronder in elk geval Communicatie). De adviseurs staan in het kader van hun deelname aan de provinciale crisisorganisatie onder het gezag van de CdK (art. 12 WRZO). De OOV-staf PCC brengt advies uit aan de CdK over te verwachten ontwikkelingen, knelpunten en de te volgen strategie, legt beslispunten voor en draagt zorg voor de uitvoering van de besluiten van de CdK.

Het referentiekader GRIP gaat uit van de volgende coördinatiealarmen:

Coördinatiealarm: Reikwijdte van het incident:	
GRIP 0	Normale dagelijkse werkwijzen van de operationele diensten
GRIP 1	Bronbestrijding
GRIP 2	Bron- en effectbestrijding
GRIP 3	Bedreiging van het welzijn van (grote groepen van) de bevolking
GRIP 4	Gemeentegrensoverschrijdend, eventueel schaarste

Indien nodig komt de beleidsstaf CdK bijeen, bestaande uit de CdK, Chef Kabinet, Hoofd OOV-staf PCC, Provinciesecretaris, (vak)Gedeputeerde, afdelingshoofd Communicatie en eventuele externen. De taak van de beleidsstaf CdK is het adviseren van de CdK bij het nemen van beslissingen die hij moet nemen ten tijde van een crisis. Een ieder doet dat vanuit zijn of haar eigen expertise.

3.3 Opschaling

De OOV-staf PCC is de ambtelijke basis van de crisisorganisatie van de provincie Zuid-Holland en is altijd (7x24x365 uur) bereikbaar via de waakdienstambtenaar van het Kabinet CdK. De OOV-staf PCC, en meer in het bijzonder de waakdienstambtenaar, vormt het centrale aanspreekpunt van de provincie voor rampen en crises. De waakdienstambtenaar draagt ook zorg voor alarmering van de andere leden van de OOV-staf PCC. De werkwijze van de waakdienst is, als aanvulling op het bepaalde in het PCP, vastgelegd in een waakdienstregeling kabinet CdK in de provincie Zuid Holland.

Een incident wordt in eerste instantie behandeld door de waakdienstambtenaar van het Kabinet. Indien nodig adviseert de waakdienstambtenaar de chef Kabinet en/of de CdK inzake een eventuele opschaling van de provinciale rampenstaf. Opschaling vindt plaats conform het landelijke referentiekader GRIP (Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure).

3.4 Draaiboek PCC

De werkwijze van de provinciale rampenstaf is nader uitgewerkt in het draaiboek PCC. Het doel van het Draaiboek PCC is een handvat te bieden voor de functionarissen in het PCC om zo effectief en efficiënt mogelijk hun taken uit te kunnen voeren ten tijde van crises. De taken en werkwijze van de afdeling Communicatie zijn uitgewerkt in het Draaiboek communicatie bij rampen.

4. Risicoprofiel provincie Zuid-Holland

4.1 Algemeen

Dit PCP beschrijft de wijze waarop de CdK zijn coördinerende taak bij de bestrijding van rampen en zware ongevallen op provinciaal niveau uitoefent. De risico's op rampen en zware ongevallen zijn daarmee de reden dat een PCP noodzakelijk is. Dit vraagt om een inventarisatie van risico's die voor het provinciaal niveau relevant zijn. De inventarisatie van risico's waartoe gemeenten en hulpverleningsregio's verplicht zijn, dienen hierbij als gegevensbasis voor de provinciale analyse.

Gemeentelijk rampenplannen dienen een inventarisatie te bevatten van de risicovolle situaties en een daarop gebaseerde risicoanalyse. De analyse vormt vervolgens een belangrijke grondslag voor het door het college te formuleren beleid aangaande rampbestrijdingsplannen (voor welk object en wanneer vastgesteld). Op regionaal niveau is een inzicht in risico's noodzakelijk voor het vaststellen van de maximaal benodigde operationele prestaties. De gemeentelijke risico-inventarisaties zijn per regio gegroepeerd in een regionaal risicobeeld, dat terug te vinden is in het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding. Concrete kengetallen bij de maatgevende scenario's zijn terug te vinden in de beheersplannen. De vier regionale risicoprofielen in Zuid-Holland geven gezamenlijk het provinciale risicoprofiel.

Het hier gepresenteerde profiel is een algemeen beeld van risico's, verkregen uit de huidige stand van zaken van de gemeentelijke en regionale risicoanalyses.

4.2 Maatramptypen

Rampen en zware ongevallen worden ingedeeld in 18 zogenoemde maatramptypen die staan beschreven in de Leidraad Maatramp. 13 van de 18 ramptypen zijn terug te vinden op de provinciale risicokaart; vijf ramptypen zijn niet op de kaart inzichtelijk te maken, namelijk: bedreiging van de volksgezondheid, ziektegolf, extreme weersomstandigheden, uitval nutsvoorzieningen en ramp op afstand.

Naast de 18 'klassieke' ramptypes is een negentiende type denkbaar. Het zogeheten 'negentiende ramptype' is een paraplu voor een scala aan moderne vormen van crises. Te denken valt aan uitbraken van veterinaire ziekten, terreurdreiging of aanslagen, financiële crises, etc. Het gaat hierbij om die gebeurtenissen, waarbij vitale belangen van de overheid en samenleving in het geding zijn.

4.3 Risico's in Zuid-Holland

Verdeeld over de 18 onderscheiden maatramptypen, geven de regionale risicoanalyses het volgende beeld voor de provincie.

1. Vliegtuigongevallen

Rotterdam Airport in de hulpverleningsregio Rotterdam-Rijnmond is het maatgevende luchtvaartterrein voor de provincie. De meeste ongelukken met vliegtuigen gebeuren bij het starten of landen. Het Rampenbestrijdingsplan Rotterdam Airport beschrijft de maatscenario's ingevolge de Leidraad Vliegtuigongevallenbestrijding Luchtvaartterreinen. Rotterdam Airport is tevens een uitwijkhaven voor Luchthaven Schiphol. Schiphol bevindt zich weliswaar op enige afstand van de provincie, maar over het grondgebied vinden veel vliegbewegingen in de aanvliegroutes plaats. Voor hulpverleningsdiensten is het benodigde inzetscenario bij een neerstortend vliegtuig vrij omvangrijk.

2. Ongevallen op water

Door de provincie lopen belangrijke waterwegen. Daarover worden grote hoeveelheden goederen vervoerd, maar ook personen. Recreatie op het water vindt op zowel deze waterwegen plaats als in de waterrijke recreatiegebieden. Op de waterwegen kunnen zich grootschalige ongevallen voordoen door aanvaringen met grotere schepen. In de recreatiegebieden kunnen zich als gevolg van snel opkomend slecht weer veel kleine ongevallen tegelijk voordoen. Langs de Noordzeekust kunnen zich ongevallen voordoen met grotere schepen waarvoor een SAR-operatie nodig kan zijn.

3. Verkeersongevallen op het land

Door de provincie lopen diverse rijkswegen die een hoge verkeersintensiteit kennen, al dan niet gepaard gaande met het vervoer van goederen. Voorbeelden zijn de A4, A12, A13 en A16. Tevens is een aantal van deze wegen door de ligging mistgevoelig, waardoor zich grootschalige verkeersincidenten kunnen voordoen. De spoorverbindingen zijn zeer intensief in gebruik, zowel voor vervoer van personen als voor het vervoer van goederen. Op termijn worden door de ingebruikname hieraan de HSL en de Betuweroute toegevoegd. Met name door het personenvervoer over het spoor zijn grootschalige incidenten mogelijk, waarbij een hoge inzet van hulpverleningsdiensten en gemeenten noodzakelijk is.

4. Ongevallen met brandbare/explosieve stof in de open lucht

De risico's van brandbare en explosieve stoffen zijn vaak maatgevend voor gemeenten en hulpverleningsdiensten. De risico's zijn zowel stationair als niet-stationair, wat een flexibele voorbereiding op deze risico's vraagt. Vrijwel iedere gemeente heeft een LPG-tankstation dan wel een weg waarover de bevoorrading van die tankstations plaats heeft. Het maximale effect bij een ongeluk met LPG, de gaswolkexplosie of BLEVE is zodanig dat op ruim honderd meter het ongeval vrijwel zeker fataal is. De effecten strekken zich uit tot op ongeveer drie kilometer van het ongeval.

Maatgevend voor de provincie zijn de risico's van gevaarlijke stoffen in het Rotterdam-Rijnmond-gebied. De daar gevestigde bedrijven en transportbewegingen over water, weg, spoor en door buisleidingen zijn het meest intensief en grootschalig. Veel van de bedrijven zijn verplicht veiligheidsrapportages op te stellen en vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (Brzo '99). Gecombineerd met de bebouwing van Rotterdam en omliggende gemeenten zijn grootschalige scenario's mogelijk.

5. Ongevallen met giftige stof in open lucht

Giftige stoffen kunnen afhankelijk van het type en de weersomstandigheden effecten hebben over grote afstanden. De meeste gemeenten hebben inrichtingen op hun grondgebied met bijvoorbeeld ammoniakkoelinstallaties (koelhuizen, ijsbanen) of chloor (zwembaden). Ook voor ongevallen met giftige stoffen zijn de activiteiten in Rotterdam-Rijnmond maatgevend voor de provincie. Het betreft zowel (Brzo)bedrijven als transportbewegingen over water, weg, spoor en door buisleidingen. Gecombineerd met de bebouwing van Rotterdam en omliggende gemeenten zijn grootschaliger scenario's mogelijk.

6. Kernongevallen

Maatgevend voor de provincie is een ongeval met de kerncentrale te Borssele. De effecten en maatregelzones staan beschreven in het Nationaal Plan Kernongevallenbestrijding. Op eigen grondgebied vinden er ook activiteiten met radioactief materiaal plaats. De belangrijkste daarvan zijn het IRI in Delft en de haven van Rotterdam.

7. Bedreiging volksgezondheid

De (mogelijke) vervuiling van een voedingsproduct of drinkwater, de constatering van een besmettelijke ziekte of de emissie van potentieel schadelijke stoffen veroorzaken een bedreiging van de volksgezondheid op de langere termijn. Zonder dat er reeds meerdere slachtoffers zijn, kunnen in een dergelijk geval

omvangrijke en acute maatregelen nodig zijn. Een verhoogde factor voor de provincie is de bevolkingsdichtheid en de grote omvang van industrieterreinen (in verband met de mogelijkheid van emissies).

8. Ziektegolf

Gegeven de hoge inwonerdichtheid van de provincie en de hoge mobiliteit op het grondgebied is een grootschalige ziektegolf denkbaar. De maatgevende scenario's zijn die van influenzapandemie en met name een moedwillige besmetting met het pokkenvirus. De scenario's bevatten niet alleen zeer grote aantallen slachtoffers, maar vragen ook een zeer grote inzet van de geneeskundige diensten, politie en gemeentelijke diensten. Bij een grootschalige uitbraak is de ontwrichting van de samenleving groot en langdurig.

9. Ongevallen in tunnels

De provincie kent tunnels, waarvan een aantal intensief gebruikt worden, dan wel een grote lengte hebben. Daaronder vallen bijvoorbeeld de metro van Rotterdam en de Benelux-spoortunnel.

10. Branden in grote gebouwen

Bij een scenario met een brand moet met name rekening worden gehouden met grote aantallen verminderd zelfredzame personen. Dit zijn bijvoorbeeld woon- en zorgcentra, verpleeghuizen, of ziekenhuizen. Het aantal slachtoffers kan dan groot zijn alsook de inzet van hulpverleningsdiensten. Daarnaast kent de provincie veel grote gebouwen met een grootschalige publieksfunctie en een flink aantal hoge gebouwen. Maatgevend zijn scenario's in Rotterdam (hoog) en Den Haag (gevoelig voor openbare orde-problematiek en terreuraanslagen).

11. Instortingen van grote gebouwen

Hiervoor gelden dezelfde opmerkingen als voor branden in grote of hoge gebouwen. Weliswaar is de provincie niet aardbevinggevoelig, maar achterstallig onderhoud, constructiefouten of de gevolgen van brand of explosie kunnen (delen van) een gebouw doen instorten en vele slachtoffers tot gevolg hebben.

12. Paniek in menigten

De provincie kent een groot aantal grootschalige evenementen waarbij paniek, bijvoorbeeld als gevolg van ademnood, geweld of wapengebruik, door de typische dynamiek van massa's kan leiden tot grote aantallen slachtoffers. In het bijzonder in Rotterdam en Den Haag, maar ook bijvoorbeeld in Leiden vinden grootschalige evenementen plaats met vaak tienduizenden deelnemers. Maatgevend zijn de evenementen die gevoelig zijn voor problematiek op gebied van openbare orde en veiligheid, zoals demonstraties in Den Haag en risicovoetbalwedstrijden.

13. Verstoringen openbare orde

Ook bij dit ramptype zijn de evenementen die openbare orde en veiligheid gevoelig zijn, maatgevend. Met name in Den Haag vinden regelmatig demonstraties plaats. Daarnaast worden risicowedstrijden gespeeld, voornamelijk in Rotterdam. Rondom de grote steden zorgen jongeren met extreme opvattingen sporadisch voor problemen.

14. Overstromingen

De provincie is gevoelig voor zowel overstromingen als dijkdoorbraken. Een doorbraak van de zeewering is een denkbaar risico, met ernstige gevolgen en een grote inzet van hulpdiensten en overheden. Daarnaast is er het risico van de grote rivieren in de provincie die buiten de oevers treden. Deze twee scenario's zijn maatgevend voor het risicoprofiel van de provincie.

15. Natuurbranden

De provincie heeft een aantal brandbare natuurgebieden, in het bijzonder duingebieden. Duingebied is moeilijk bereikbaar voor hulpverleningsdiensten en niet overal goed voorzien van bluswaterwinning. Grote aantallen slachtoffers zijn niet te verwachten.

16. Extreme weersomstandigheden

Het betreft een ramptype dat lang kan aanhouden en waarbij verdeling van schaarste (pompen, airconditioning, menskracht) een rol speelt. Bij een aantal vormen van extreme weersomstandigheden (koude/warmte, langdurige droogte) speelt de bevolkingsdichtheid, de vergrijzing van Nederland en het aanwezige toerisme in de provincie (in verband met de verminderde zelfredzaamheid) een rol. Maatgevend voor de provincie is het scenario van hevige neerslag. Vooral voor polders en kasgebieden is grootschalige wateroverlast een belangrijk risico.

17. Uitval nutsvoorzieningen

Bij lange uitval van nutsvoorzieningen komt het aan op de verdeling van schaarste. Ook hier zijn de bevolkingsdichtheid, industriële bedrijvigheid, vergrijzing en het toerisme belangrijke factoren. Voorts karakteriseert dit scenario van stroomuitval zich ook door problematiek op gebied van openbare orde en veiligheid (plundering, beveiliging). Daarnaast is dit ramptype bijzonder vanwege de effecten op vitale sectoren van Nederland.

18. Rampen op afstand

Het gaat bij rampen op afstand om coördinatie van de informatievoorziening en hulpverleningsactiviteiten vanuit Nederland en om de opvang en verdere verzorging van slachtoffers die weer in Nederland zijn aangekomen. Een voorbeeld is de opvang van slachtoffers en nabestaanden na een tsunami. Maar ook de aanwezigheid van de Noordzeekust, Rotterdam Airport en de internationale oriëntatie van Den Haag maakt de provincie gevoelig voor rampen op afstand.

4.5 Risicoanalyse

Gezien zijn wettelijke taken en bevoegdheden heeft de CdK een belangrijke rol in geval het bron- en/of effectgebied van een ramp bovenlokaal is, en als er een verdeling van schaarste van hulpverleningscapaciteit of hulpgoederen moet plaatsvinden. Bij een aantal ramptypen is dit voor Zuid-Holland het geval. Dat is in het bijzonder het geval bij overstroming en bij rampen door extreem weer. Rampen met betrekking tot de volksgezondheid kunnen grootschalig en langdurig in hun effect zijn en tot maatschappelijke onrust leiden. Ook bij rampen met gevaarlijke stoffen, in het bijzonder waarbij mogelijk een gifwolk vrijkomt, is er een gereede kans dat de ramp gemeente- en/of regiogrens overstijgend wordt en een lange nazorgfase heeft.

4.6 Preparatiebeleid

De genoemde relevante ramptypes zijn verder uitgewerkt en toegespitst op de Zuid-Hollandse situatie en rolopvatting, zodat hier ten tijde van een ramp gebruik van kan worden gemaakt door de provinciale rampenstaf. Deze uitwerkingen helpen bij het maken van een snelle inschatting van de rol van de CdK. De afgelopen jaren hebben er verschillende oefeningen plaatsgevonden, waarbij onder meer geoefend is met scenario's op het gebied van ongevallen met giftige stoffen, overstromingen, bedreigingen van de volksgezondheid en uitval van nutsvoorzieningen. Dit heeft onder andere geleid tot het opstellen van draaiboeken voor de verschillende maatramptypen.

Vanwege de relevantie voor de provinciale rol zullen oefen- en trainingsinspanningen zich richten op scenario's uit het de meest relevante ramptypen. De uitwerking van dit beleid is te vinden in het Oefenbeleidsplan van de provincie en de Oefenjaarplannen.

5. Openbare Veiligheid

Wettelijke basis: art. 11 t/m 14 Wrzo, art. 21 t/m 24 Wrzo, art. 182 lid 1 sub d Provinciewet, art. 2, art. 5 en art.10 Ambtsinstructie commissaris van de Koning, art. 15 Besluit Informatie Rampen en Zware Ongevallen.

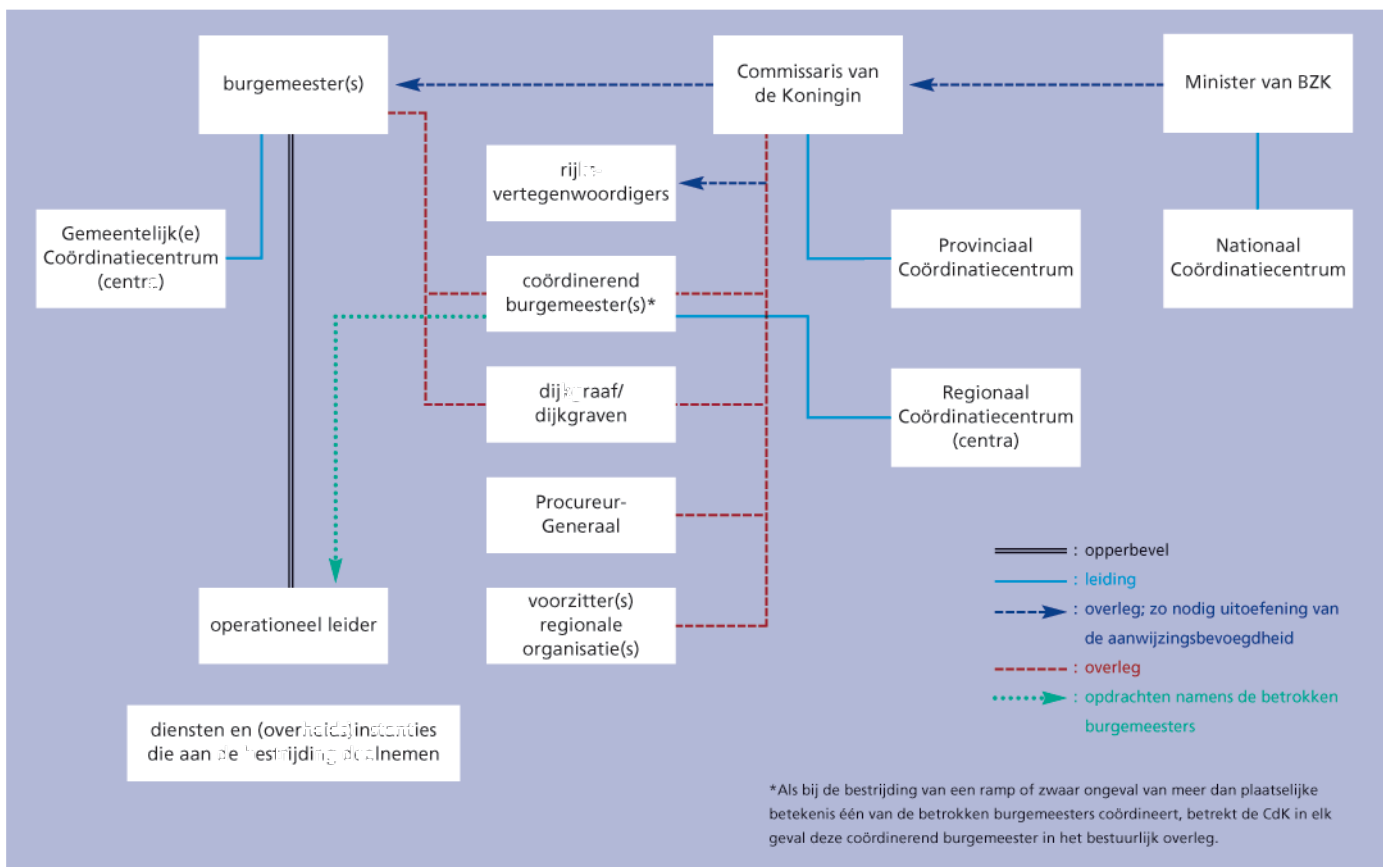
5.1 Inleiding

Van een bedreiging of verstoring van de openbare veiligheid is sprake als het leven en de gezondheid van vele personen, het milieu of grote materiële belangen in het geding zijn. De Wrzo definieert een dergelijke situatie als een ramp of zwaar ongeval. In dergelijke situaties zijn informatie-uitwisseling en overleg tussen relevante partijen van groot belang om tot een gecoördineerd optreden te kunnen komen. Het uitwisselen van informatie is daarom veelal wettelijk verplicht.

Soms zijn gewone bevoegdheden niet voldoende om de vereiste coördinatie tussen verschillende discipli-

nes en instanties te kunnen bewerkstelligen. Voor die gevallen geeft de Wrzo bijzondere bevoegdheden aan de burgemeester, de CdK en de minister van BZK in de vorm van het opperbevel van de burgemeester en aanwijzingsbevoegdheden van de CdK en de minister. Deze bevoegdheden zijn bijzonder omdat zij een hiërarchie creëren die onder normale omstandigheden binnen de bestuurlijke hoofdstructuur niet aanwezig is. Op grond van zijn Ambtsinstructie kan de CdK bovendien coördineren met betrekking tot de samenwerking tussen rijksambtenaren en personen deel uitmakend van de krijgsmacht met elkaar en met de provincie, de gemeente of waterschapsbesturen.

Schema 1 Coördinatiestructuur voor de bestrijding van rampen en zware ongevallen op de bestuurlijke niveaus

In bijgaand schema is de bestuurlijke coördinatiestructuur weergegeven. Vervolgens wordt deze aan de hand van de rol van de CdK verder uitgewerkt.

De rol van de CdK bij een bedreiging of verstoring van de openbare veiligheid bestaat uit:

- Informatie-uitwisseling, het inwinnen van inlichtingen en het plegen van overleg;
- Het geven en uitvoeren van aanwijzingen, waaronder het voorzien in eenhoofdige operationele leiding;
- Het toezicht op noodverordeningen van burgemeesters;
- Het bevorderen van de afstemming van de informatieverschaffing aan de media en de bevolking;
- Afwijkende regelingen en sectorale wetgeving;
- Het coördineren van bijstand (wordt apart behandeld in hoofdstuk 11).

5.2 Informatie-uitwisseling, het inwinnen van inlichtingen en het plegen van overleg

De informatie-uitwisseling van en naar de CdK zal veelal telefonisch verlopen; veelal in eerste instantie via de medewerkers van het Kabinet CdK (bureau IV). Zij hebben contact met de ambtenaren openbare orde en veiligheid en/of ambtenaren rampenbestrijding van de betreffende gemeente en/of betrokken operationele diensten alsmede het Nationaal CrisisCentrum (NCC). Uiteraard komt het voor dat, indien nodig, bestuurders rechtstreeks contact met elkaar op nemen.

5.2.1. Wederzijdse informatieplicht burgemeester-CdK-minister BZK (art. 11a, 11b, 14 Wrzo)

Om zelf een beeld te kunnen vormen van de ernst van een bedreiging of van de openbare veiligheid en hun eigen betrokkenheid en bevoegdheden daarbij te kunnen beoordelen, moeten burgemeester(s), de CdK en de minister van BZK elkaar inlichtingen verstrekken. Voor de rol van de CdK betekent dit:

- dat de CdK geïnformeerd c.q. gealarmeerd moet worden door of namens een burgemeester, indien zich binnen diens gemeente een bedreiging of verstoring van de openbare veiligheid voordoet waarbij de burgemeester van zijn opperbevel gebruik maakt of wellicht gebruik gaat maken. Indien een coördinerend burgemeester optreedt, kan de informatie uitwisseling met de CdK ook via deze figuur verlopen;
- dat de CdK de minister van BZK informeert c.q. alarmeert over dergelijke situaties;
- dat de minister de CdK, en de CdK op zijn beurt de

burgemeester(s) informeert indien hij informatie heeft over een bedreiging van de openbare veiligheid in een gemeente(n).

Uit bovenstaande moge blijken dat de informatieplicht tussen de betrokken bestuursorganen die onderwerpen/delen betreft die voor het te voeren beleid, direct of indirect, van belang zijn. Dit geldt voor de fase van dreiging, alswel voor de fase van de verstoring van de openbare veiligheid zelf. En zolang de verstoring voortduurt, blijven bovengenoemde partijen elkaar informeren.

5.2.2. Inwinnen van inlichtingen bij in de provincie werkzame rijksambtenaren, personen deel uitmakend van de krijgsmacht en anderen belast met bevoegdheden in de openbare dienst

De CdK is ook bevoegd inlichtingen in te winnen bij en overleg te plegen met rijksambtenaren (inspectiediensten van VROM of Rijkswaterstaat ed.) en personen deel uitmakend van de krijgsmacht van wie het werkgebied binnen de provincie Zuid-Holland gelegen is. De functionarissen zijn verplicht mee te werken aan het geven van inlichtingen en overleg. Bij weigering informeert de CdK de minister van BZK en andere betrokken ministers hierover.

Daarnaast kan de CdK andere personen belast met bevoegdheden in de openbare dienst in de provincie verzoeken om bericht en raad, voor zover hij dat nodig acht in verband met de hem bij zijn Ambtsinstructie opgedragen taken. Bijvoorbeeld waterschapsbesturen of brandweercommandanten.

5.2.3. Overleg en afstemming

Tijdens de informatie-uitwisseling zoals hierboven beschreven staat zal het nodige overleg plaatsvinden tussen de betrokken instanties ten behoeve van de wederzijdse afstemming van het bij de bestrijding van een ramp te voeren beleid. Afhankelijk van de aard en omvang van de ramp kan het nodig zijn om met meerdere bestuursorganen en disciplines tegelijkertijd (fysiek) te overleggen.

Bij rampen op lokaal niveau zal dat overleg in eerste instantie plaats vinden op gemeentelijk niveau in gemeentelijke beleidsteams onder leiding van de betrokken burgemeester. Indien de openbare veiligheid in meer dan één gemeente binnen een regio bedreigd wordt, zijn nadere afspraken gemaakt over de wijze waarop de bovenlokale coördinatie plaatsvindt. In alle Zuid-Hollandse regio's zijn er regionale crisiscentra onder leiding van een coördinerend burgemeester.

In voorkomende gevallen leidt overleg op bovenlokaal niveau niet tot de gewenste afstemming of betreft het een interregionale (binnen de provincie) bedreiging van de openbare orde. In dergelijke gevallen zal er op provinciaal niveau beleidsoverleg zijn. De CdK is voorzitter van dat overleg. Bij dit overleg kunnen desgewenst alle veiligheidspartners van de CdK uitgenodigd worden. Dus bijvoorbeeld de betrokken burgemeesters, voorzitters van waterschappen of rijksfunctionarissen. Er bestaan geen voorafgaande afspraken over dit overleg. Het overleg kan plaatsvinden op initiatief van de CdK of naar aanleiding van een verzoek dat hiertoe door één van de andere partijen aan de CdK is gedaan. Iets soortgelijks doet zich voor bij bovenprovinciale aangelegenheden. Dan zal coördinatie op rijksniveau plaatsvinden (door de minister van BZK).

5.3 Aanwijzingen

De hieronder beschreven aanwijzingen worden door de CdK gegeven en geschieden bij voorkeur schriftelijk. Een mondelinge aanwijzing zal later op schrift worden gesteld. De minister van BZK wordt zo spoedig mogelijk geïnformeerd indien een aanwijzing aan een burgemeester is gegeven. Betreft het een aanwijzing aan rijksambtenaren of personen van de krijgsmacht dan zal ook de betreffende minister (via de minister van BZK) geïnformeerd worden.

5.3.1. Beleidsaanwijzing CdK- burgemeester (art. 12 Wrzo)

In enkele gevallen zal het zo zijn dat de gepleegde informatie-uitwisseling en afstemming niet hebben geleid tot afdoende coördinatie van het gevoerde beleid. In dergelijke gevallen kan de CdK de betrokken burgemeesters een aanwijzing geven over het te voeren beleid inzake de rampenbestrijding. De aanwijzing is bindend en dient opgevolgd te worden. Over het algemeen zal de aanwijzing pas gegeven worden nadat gepoogd is middels overleg met de burgemeester(s) tot overeenstemming te komen. Ook kan de CdK alsdan in de operationele leiding van de bestrijding van een ramp of een zwaar ongeval voorzien. De CdK laat zich bij dit alles bijstaan door een door hem samengestelde provinciale rampenstaf.

De CdK kan slechts in geval van een ramp of een zwaar ongeval van meer dan plaatselijke betekenis in een of meer gemeenten of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de nodige aanwijzingen geven over het door hen inzake de bestrijding van een ramp of een zwaar ongeval te voeren beleid. Van belang daarbij zijn de volgende aandachtspunten:

- De aanwijzingsbevoegdheid strekt zich alleen uit tot burgemeesters en gaat alleen over het opperbevel van de burgemeester. Dus alleen over het bij de rampenbestrijding te voeren beleid. De burgemeester blijft verantwoordelijk voor de uitvoering van de aanwijzing;
- Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de aard en omvang van de aanwijzing. De aanwijzing moet in de ogen van de CdK noodzakelijk zijn en normale bevoegdheden zijn niet afdoende om de beoogde situatie te bereiken. De wetgever schrijft voor dat een dergelijke aanwijzing zoveel mogelijk na overleg tot stand komt.

5.3.2. Aanwijzingen CdK - college van B&W (ex art. 19 Wrzo)

De CdK kan het college van een gemeente aanwijzingen geven over gezamenlijke oefeningen van gemeenten, die tezamen een gemeenschappelijke regeling inzake de brandweer zijn aangegaan, met het oog op de bestrijding van rampen en zware ongevallen in buitengewone omstandigheden. Indien hij van oordeel is dat in onvoldoende mate deze oefeningen worden gehouden kan hij het college opdragen deze te (doen) houden.

5.3.3. Aanwijzingen CdK - burgemeesters bij Noodwetgeving (ex art. 22 Wrzo)

In bijzondere gevallen kan de CdK de burgemeesters in de provincie de nodige aanwijzingen geven inzake de bestrijding van een ramp of een zwaar ongeval. Hij kan ook een opdracht daartoe van de minister krijgen. Deze aanwijzingsbevoegdheid is ruimer dan de bevoegdheid tot het geven van beleidsaanwijzingen conform artikel 12 Wrzo. Het bijzondere aan deze bevoegdheid is dat hiervan pas gebruik gemaakt kan worden indien artikel 22 Wrzo van Rijksweg van kracht wordt verklaard middels een Koninklijk Besluit (via de procedure beschreven in art. 21 Wrzo) of via de procedure beschreven in de Coördinatiewet Uitzonderingstoestanden. De hierboven beschreven randvoorwaarden met betrekking tot de proportionaliteit c.a. dienen uiteraard in acht te worden genomen.

5.3.4. Aanwijzingen minister BZK - CdK (art. 13, 22 en 23 Wrzo)

Zoals al eerder gememoreerd kan de minister van BZK de CdK de nodige aanwijzingen geven op het gebied van het te voeren beleid bij de bestrijding van een ramp. Voorwaarde hierbij is dat het zoveel mogelijk na overleg geschiedt, alsmede dat het algemeen belang zulks dringend eist. De aanwijzing dient te worden uitgevoerd, en indien noodzakelijk, 'vertaalt' in aanwijzingen aan burgemeesters. Hij kan ook een opdracht tot het geven van de nodige aanwijzingen van de minister krijgen.

De opdracht van de minister kan zich uitstrekken tot voorbij het beleid inzake de bestrijding van de ramp. In dat geval is ook de voorwaarde van het dringend algemeen belang niet meer noodzakelijk. Voorwaarde is wel dat het betreffende artikel 22 Wrzo in werking is gesteld. Indien dat het geval is kan op basis van art. 23 Wrzo en indien het algemeen belang zulks dringend eist, de minister voorzien in de uitoefening van bevoegdheden van de CdK en van de burgemeester, door die uitoefening geheel of ten dele aan zich te trekken dan wel daarmee geheel of ten dele een andere autoriteit te belasten.

5.3.5. Aanwijzingen van CdK aan in de provincie werkzame rijksambtenaren en personen deel uitmakend van de krijgsmacht inzake samenwerking (art. 182 Provinciewet en art. 2 Ambtsinstructie CdK)

De wetgever heeft bepaald dat de CdK in geval van een (dreigende) verstoring van de openbare veiligheid en indien hij van mening is dat deze verstoring van meer dan plaatselijke betekenis is, hij de in de provincie werkzame rijksambtenaren en personen deel uitmakend van de krijgsmacht de nodige aanwijzingen kan geven met betrekking tot de wijze waarop zij bij de uitoefening van de hun opgedragen taken samenwerken. Het betreft dan samenwerking met elkaar, met het provinciaal bestuur, met de gemeentebesturen en/of met de waterschapsbesturen.

Let wel, deze bevoegdheid wordt ingeperkt door het vereiste van proportionaliteit. In enkele gevallen kan de CdK zelfs helemaal geen aanwijzing geven. Zo kan hij geen aanwijzing geven aan functionarissen van het openbaar ministerie aangezien de procureur-generaal hierover het bevoegd gezag is. Wel kan de CdK hem verzoeken de nodige instructies te geven. Personeel van de krijgsmacht dat op basis van de Politiewet of de Wrzo al bijstand verleent, staat onder het gezag van de betreffende burgemeester. Een aanwijzing aan hen is dus ook niet mogelijk. De functionarissen die een aanwijzing krijgen zijn verplicht deze op te volgen. De betreffende minister kan de aanwijzingen ongedaan maken. Het verzoek daartoe heeft echter geen schorsende werking.

5.4 Toezicht noodverordening burgemeesters

(art. 175 en 176 Gemeentewet)

Het kan voorkomen in crisissituaties dat de burgemeester in geval van oproerige beweging, van andere ernstige wanordelijkheden of van rampen of zware ongevallen, dan wel ernstige vrees voor het ontstaan

daarvan, algemeen verbindende voorschriften uitvaardigt, gebruikmakend van zijn bevoegdheden ex art. 175 (noodbevel) en 176 (noodverordening) van de Gemeentewet. Daarbij kan van andere dan bij de Grondwet gestelde voorschriften afgeweken worden. Een noodverordening moet zo spoedig mogelijk ter kennis van de CdK worden gebracht. In praktische zin zal een noodverordening veelal ter handhaving van de openbare orde worden uitgevaardigd. Derhalve wordt voor een uitgebreide behandeling verwezen naar het hoofdstuk Openbare Orde.

5.5 Het bevorderen van de afstemming van de informatieverstoring aan de media en de bevolking

In het kader van rampen en ongevallen heeft de burgemeester het opperbevel. Deze verantwoordelijkheid strekt zich ook uit tot het waarschuwen en informeren van de eigen bevolking in het geval van bedreigingen of verstoringen van de openbare veiligheid. Afstemming tussen de desbetreffende burgemeesters over de inhoud, wijze en frequentie c.a. van informatieverstoring dient plaats te vinden zodra de bevolking of het milieu van meerdere gemeenten wordt getroffen of bedreigd. De CdK bevordert deze afstemming door middel van overleg met de betrokken burgemeesters, of met de coördinerend burgemeester indien deze binnen de regio optreedt. Afstemming is van het hoogste belang daar waar het bovenregionale problematiek betreft. Zo nodig kan de CdK aanwijzingen geven op basis van artikel 12 Wrzo.

Daarnaast bestaat er een eigenstandige provinciale rol, in het bijzonder daar waar het de informatieverstoring richting media betreft. Deze informatievoorziening dient afgestemd te zijn op de informatie die vanuit gemeenten en rijk wordt verstrekt. Binnen de provincie Zuid Holland bestaan twee zenders die als rampenzender worden gebruikt: RTV West en RTV Rijnmond. De CdK, maar ook burgemeesters, kunnen door tussenkomst van deze zenders de bevolking waarschuwen en informeren. Op het moment van schrijven worden de bestaande afspraken met RTV West en RTV Rijnmond geactualiseerd in een nieuw convenant. Dit convenant wordt t.z.t. in de bijlagen bij dit plan opgenomen.

5.6 Afwijkende regelingen en sectorale wetgeving

In bepaalde gevallen wordt afgeweken van de bestaande (generieke) bestuurlijke structuur voor rampen- en crisisbeheersing, zoals vastgelegd is in de Wrzo. De desbetreffende sectorale wetgeving, bijvoorbeeld op het gebied van kernenergie, creëert een directe lijn tussen de betrokken minister en de burgemeester. Overigens laat dit het bepaalde in de Wrzo onverlet. In sommige gevallen bijvoorbeeld geldt er sectoraal geen verplichting tot informatie-uitwisseling tussen de bestuursorganen, terwijl dat in de Wrzo wel is geregeld.

Daarnaast kunnen bevoegdheden, uitgeoefend op basis van sectorale wetgeving, botsen met bevoegdheden op basis van de Wrzo. Daarom is het altijd van belang dat alle bestuurslagen op de hoogte zijn van genomen maatregelen op basis van sectorale wetgeving zodat hiermee bij de eventuele uitoefening van bevoegdheden op basis van de Wrzo, of van andere relevante wetgeving rekening gehouden kan worden.

6. Openbare Orde

Wettelijke basis: art. 16, 17 en 20 Politiewet 1993, art. 2 en 10 Ambtsinstructie commissaris van de Koning, art. 175 en 176 Gemeentewet.

6.1 Inleiding

Het terrein openbare orde bestrijkt dat deel van de samenleving dat we de lokale, de regionale, provinciale of nationale rechtsorde noemen. Bij een bedreiging of verstoring is die rechtsorde dan ook in het geding. Bij bestuurlijk optreden in dergelijke gevallen is informatie-uitwisseling van het grootste belang, wil men komen tot een adequaat en gecoördineerd optreden. Het is dan noodzakelijk dat alle bestuurslagen zich een integraal beeld kunnen vormen van de situatie en de genomen maatregelen op basis van diverse wetten, zodat hiermee bij de eventuele uitoefening van bevoegdheden ten behoeve van de openbare orde rekening kan worden gehouden.

Als op het gebied van de openbare veiligheid (zie hierboven) heeft de wetgever op het terrein van openbare orde bevoegdheden bij de CdK neergelegd. Indien overleg niet tot de gewenste coördinatie leidt, biedt de Politiewet de CdK (en daarnaast de minister BZK) de mogelijkheid om burgemeesters aanwijzingen te geven met betrekking tot het door hen te voeren beleid ter handhaving van de openbare orde. Daarnaast kan de CdK op grond van de Ambtsinstructie coördinatie bewerkstelligen aangaande de samenwerking tussen rijksambtenaren en personen deel uitmakend van de krijgsmacht met elkaar en met de provincie, de gemeente of waterschapsbesturen.

Ten slotte heeft de CdK een toezichthoudende rol op de bevoegdheid van de burgemeester om door middel van een noodverordening tijdelijk maatregelen te nemen. Deze taken worden hieronder uitgewerkt. De bijstand die in het kader van de openbare orde kan worden aangevraagd wordt in een ander hoofdstuk behandeld.

De rol van de CdK bij een bedreiging of verstoring van de openbare orde bestaat uit:

- Informatie uitwisseling, het verstrekken en inwinnen van inlichtingen en het plegen van overleg;
- Het geven en uitvoeren van aanwijzingen;
- Toezicht op noodverordening van burgemeesters;
- Bijzondere regelingen en wetgeving inzake de openbare orde;
- Het coördineren van bijstand (wordt apart behandeld in hoofdstuk 11).

6.2 Informatie-uitwisseling, het inwinnen van inlichtingen en het plegen van overleg

Het uitwisselen van informatie en het inwinnen van inlichtingen zal ook hier doorgaans telefonisch verlopen via de medewerkers van het kabinet van de CdK. Medewerkers van de betrokken gemeente(n), politiekorpsen, Koninklijke Marechaussee en NCC kunnen hiervoor zelf contact met het kabinet CdK opnemen of de medewerkers van het kabinet kunnen namens de CdK aan deze medewerkers informatie verstrekken of bij hen inlichtingen inwinnen. Daarnaast worden voor de afstemming van maatregelen ter handhaving van de openbare orde en justitiële maatregelen (en de bijstandsverdeling) reguliere contacten onderhouden door het kabinet van de CdK met het parket van het college van PG's, betrokken burgemeesters, korpsbeheerders en korpsleiding van de regionale politiekorpsen en de Koninklijke Marechaussee in Zuid Holland.

6.2.1. Wederzijdse informatieplicht burgemeester-CdK-minister BZK (art. 17 en 20 Politiewet 1993 en art. 2 en 10 Ambtsinstructie)

Voordat een bestuurder gebruik kan maken van de bevoegdheden die de Wet biedt, dient er terzake (het risico op) de verstoring van de openbare orde een beeld gevormd worden. Daarbij is het van belang dat alle betrokken bestuurslagen betrokken en geïnformeerd worden. Hiertoe verstrekt men elkaar over en weer inlichtingen. In concreto houdt bovenstaande voor de CdK het volgende in:

- alarmering door of namens de betreffende burgemeester, vaak aangaande niet-routinematige aangelegenheden ((dreigende) incidenten), die grootschalig politieoptreden vereisen. Daarbij zullen mede mogelijke maatschappelijke en politieke effecten, of media-aandacht een rol spelen;
- dat de CdK de minister van BZK alarmeert c.q. informeert over dergelijke situaties;
- dat de minister de CdK, en de CdK op zijn beurt de burgemeester(s) informeert indien hij informatie heeft over een bedreiging van de openbare orde in een gemeente(n).

Uit bovenstaande moge blijken dat de informatieplicht tussen de betrokken bestuursorganen die onderwerpen/delen betreft die voor het te voeren beleid, direct of indirect, van belang zijn. Dit geldt voor de fase van dreiging, alswel voor de fase van de verstoring van de openbare orde zelf. En zolang de verstoring voortduurt, blijven bovengenoemde partijen elkaar informeren.

6.2.2. Inwinnen van inlichtingen bij in de provincie werkzame rijksambtenaren, personen deel uitmakend van de krijgsmacht en anderen belast met bevoegdheden in de openbare dienst

Zoals hierboven bij de openbare veiligheid reeds geschetst is de CdK ook bevoegd inlichtingen in te winnen bij en overleg te plegen met rijksambtenaren (inspectiediensten van VROM ed.) en personen deel uitmakend van de krijgsmacht (bv medewerkers van de Koninklijke Marechaussee) van wie het werkgebied binnen de provincie Zuid-Holland gelegen is. De functionarissen zijn verplicht mee te werken aan het geven van inlichtingen en overleg. Bij weigering informeert de CdK de minister van BZK en andere betrokken ministers hierover.

Daarnaast kan de CdK andere personen belast met bevoegdheden in de openbare dienst in de provincie verzoeken om bericht en raad, voor zover hij dat nodig acht in verband met de hem bij zijn Ambtsinstructie opgedragen taken. Bijvoorbeeld korpsbeheerders en korpschefs.

6.2.3 Overleg en afstemming

Tijdens de informatie-uitwisseling zoals hierboven beschreven staat, zal het nodige overleg plaatsvinden tussen de betrokken instanties ten behoeve van de wederzijdse afstemming van beleid terzake de bestrijding van de effecten van de verstoring van de openbare orde. Afhankelijk van de aard en omvang hiervan kan het nodig zijn om met meerdere bestuursorganen en disciplines tegelijkertijd (fysiek) te overleggen.

Bij verstoringen van de openbare orde zal dat overleg in eerste instantie plaats vinden op gemeentelijk niveau in gemeentelijke beleidsteams onder leiding van de betrokken burgemeester. Indien de openbare orde in meer dan één gemeente binnen een regio bedreigd wordt, zijn nadere afspraken gemaakt over de wijze waarop de bovenlokale coördinatie plaatsvindt. In alle Zuid-Hollandse regio's zijn er regionale crisiscentra, onder leiding van een coördinerend burgemeester.

In voorkomende gevallen leidt overleg op bovenlokaal niveau niet tot de gewenste afstemming of betreft het een interregionale (binnen de provincie) bedreiging van de openbare orde. In dergelijke gevallen zal er op provinciaal niveau beleidsoverleg zijn. De CdK is voorzitter van dat overleg. Bij dit overleg kunnen desgewenst alle veiligheidspartners van de CdK uitgenodigd worden. Dus bijvoorbeeld de betrokken burgemeesters, korpsbeheerders, hoofdofficieren van justitie of de procureur-generaal (PG), maar bijvoorbeeld ook vertegenwoordigers van defensie (bv de KMar). Er

bestaan geen voorafgaande afspraken over dit overleg. Het overleg kan plaatsvinden op initiatief van de CdK of naar aanleiding van een verzoek dat hiertoe door één van de andere partijen aan de CdK is gedaan.

6.3 Aanwijzingen

De hieronder beschreven aanwijzingen worden door de CdK gegeven en geschieden bij voorkeur schriftelijk. Een mondelinge aanwijzing zal later op schrift worden gesteld. De minister van BZK wordt zo spoedig mogelijk geïnformeerd indien een aanwijzing aan een burgemeester is gegeven. Betreft het een aanwijzing aan rijksambtenaren of personen van de krijgsmacht dan zal ook de betreffende minister (via de minister van BZK) geïnformeerd worden.

6.3.1. Beleidsaanwijzing CdK - burgemeester (art. 16 Politiewet 1993)

Zoals ook bij de aanwijzingen in het kader van de openbare veiligheid, kan de CdK bij een ordeverstoring van meer dan plaatselijke betekenis, dan wel ernstige vrees voor het ontstaan van zodanige ordeverstoring zulks noodzakelijk maakt, zoveel mogelijk na overleg met de betrokken burgemeester(s) hen de nodige aanwijzingen geven met betrekking tot het door hen ter handhaving van de openbare orde te voeren beleid. Deze aanwijzingen moeten worden opgevolgd.

Hoewel de term 'van meer dan plaatselijke betekenis' lijkt te duiden op een bovenlokale ordeverstoring, valt een ordeverstoring geconcentreerd in één gemeente ook onder dat begrip. Voorwaarde is dan wel dat de verstoring bovenlokale belangen aantast en buiten de direct betroffen gemeente onrust kan veroorzaken of gevolgen heeft voor politiepotentieel in andere gemeenten. Zulks ter inschatting van de CdK zelf. De inmiddels opgebouwde informatiepositie ter zake, zal daarbij ondersteunend zijn.

Ook hier gelden de uitgangspunten:

- De aanwijzingsbevoegdheid strekt zich alleen uit tot burgemeesters en gaat alleen over het opperbevel van de burgemeester. Dus alleen over het bij de ordeverstoring te voeren beleid (in de zin dat doelen kunnen worden aangewezen die door het te voeren beleid moeten worden nagestreefd of dat prioriteiten kunnen worden geformuleerd). De burgemeester blijft verantwoordelijk voor de uitvoering van de aanwijzing;
- Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de aard en omvang van de aanwijzing. De aanwijzing

moet in de ogen van de CdK noodzakelijk zijn en normale bevoegdheden zijn niet afdoende om de beoogde situatie te bereiken. De wetgever schrijft voor dat een dergelijke aanwijzing zoveel mogelijk na overleg tot stand komt.

6.3.2. Beleidsaanwijzingen minister BZK - CdK (– bgm) (art. 16 Politiewet 1993)

In het kader van de handhaving van de openbare orde, voor zover dat noodzakelijk is in het belang van de veiligheid van de Staat of de betrekkingen van Nederland met andere mogendheden, dan wel met het oog op zwaarwegende belangen van de samenleving, kan de minister van BZK de CdK en de burgemeester(s) de nodige aanwijzingen geven (zoveel mogelijk na overleg) inzake het te voeren beleid ter handhaving van de openbare orde. De aanwijzingen van de minister aan de burgemeester(s) worden zoveel mogelijk gegeven door tussenkomst van de CdK. Indien dit niet mogelijk is, wordt de CdK zo spoedig mogelijk daarvan in kennis gesteld.

6.3.3. Aanwijzingen van CdK aan in de provincie werkzame rijksambtenaren en personen deel uitmakend van de krijgsmacht inzake samenwerking (art 2. Ambtsinstructie CdK)

De wetgever heeft bepaald dat de CdK in geval van een (dreigende) verstoring van de openbare orde en indien hij van mening is dat deze verstoring van meer dan plaatselijke betekenis is, hij de in de provincie werkzame rijksambtenaren en personen deel uitmakend van de krijgsmacht de nodige aanwijzingen kan geven met betrekking tot de wijze waarop zij bij de uitoefening van de hun opgedragen taken samenwerken. Het betreft dan samenwerking met elkaar, met het provinciaal bestuur, met de gemeentebesturen en/of met de waterschapsbesturen.

Let wel, deze bevoegdheid wordt ingeperkt door de vereisten van subsidiariteit en proportionaliteit. In enkele gevallen kan de CdK zelfs helemaal geen aanwijzing geven. Zo kan hij geen aanwijzing geven aan functionarissen van het openbaar ministerie aangezien de procureur-generaal hierover het bevoegd gezag is. Wel kan de CdK hem verzoeken de nodige instructies te geven. Personeel van de krijgsmacht dat op basis van de Politiewet 1993 of de Wvzo reeds bijstand verleend staat onder het gezag van de betreffende burgemeester. Een aanwijzing aan hen is dus ook niet mogelijk. De functionarissen die een aanwijzing krijgen zijn verplicht deze op te volgen. De betreffende minister kan de aanwijzingen ongedaan maken. Het verzoek daartoe heeft echter geen schorsende werking.

6.4 Toezicht noodverordening burgemeester

(art. 175 en 176 Gemeentewet)

De burgemeester kan “algemeen verbindende voorschriften ter handhaving van de openbare orde en ter beperking van gevaar” in een zogenaamde noodverordening neerleggen. Dit is geregeld in artikel 175 en 176 van de Gemeentewet. Het gaat om tijdelijke noodmaatregelen (bij vrees voor) ernstige ordeverstoringen of bedreigingen van de openbare veiligheid. Deze regeling is dus breder dan enkele toepassing voor openbare veiligheid (zie aldaar).

Een noodverordening is een bijzondere bevoegdheid en mag alleen gebruikt worden indien bestaande bevoegdheden niet volstaan. De inhoud van de noodverordening mag niet afwijken van de Grondwet of verdragen maar kan in specifieke gevallen wel grondrechten beperken. De burgemeester brengt de noodverordening zo spoedig mogelijk ter kennis van de gemeenteraad, de CdK en de hoofdofficier van Justitie.

In het kader van de noodverordening heeft de CdK een toetsende rol, voor zover de verordening nog niet door de gemeenteraad bekrachtigd is:

- Als de gemeenteraad de noodverordening bekrachtigt neemt de CdK slechts kennis van de noodverordening. Deze situatie zal zich vooral voordoen bij geplande gebeurtenissen waarover de gemeenteraad vroegtijdig geïnformeerd kan worden, zoals risicovolle voetbalwedstrijden, bezoek van hoogwaardigheidsbekleders en betogingen.
- Als de raad de verordening in de eerstvolgende vergadering niet bekrachtigt, kan de burgemeester binnen 24 uur administratief beroep instellen bij de CdK. Deze beslist binnen twee dagen. Gedurende de beroepstermijn en de behandeling van het administratief beroep blijven de voorschriften van kracht.
- Als de gemeenteraad zich niet voor het ingaan van een noodverordening kan uitspreken, beoordeelt de CdK de noodverordening. De CdK kan de werking van de voorschriften opschorten zolang zij niet bekrachtigd zijn. Het opschorten stuit onmiddellijk de werking van de voorschriften. De schorsing vervalt zodra de gemeenteraad de noodverordening alsnog in de eerstvolgende vergadering heeft bekrachtigd.

De CdK beoordeelt de noodverordening aan de hand van de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit. Daarnaast dient de inhoud van de noodverordening behalve de wettelijke grondslag voldoende heldere en concrete informatie te bevatten voor betrokkenen en dient de noodverordening voldoende bekend gemaakt

te zijn, zo mogelijk in meerdere talen. Als de bijzondere omstandigheden zich niet langer voordoen, trekt de burgemeester de noodverordening in en brengt dit direct ter kennis van de gemeenteraad, de CdK en de hoofdofficier van Justitie.

6.5 Bijzondere regelingen en wetgeving terzake de openbare orde

Het uitwisselen van informatie en het inwinnen van inlichtingen zal ook hier doorgaans telefonisch verlopen via de medewerkers van het kabinet van de CdK. Medewerkers van de betrokken gemeente(n), politiekorpsen, Koninklijke Marechaussee en NCC kunnen hiervoor zelf contact met het kabinet CdK opnemen of de medewerkers van het kabinet kunnen namens de CdK aan deze medewerkers informatie verstrekken of bij hen inlichtingen inwinnen. Daarnaast worden voor de afstemming van maatregelen ter handhaving van de openbare orde en justitiële maatregelen (en de bijstandsverdeling) reguliere contacten onderhouden door het kabinet van de CdK met het parket van het college van PG's, betrokken burgemeesters, korpsbeheerders en korpsleiding van de regionale politiekorpsen en de Koninklijke Marechaussee in Zuid Holland.

De uitvoering van de aanwijzingen c.a., gegeven op basis van bij noodwetgeving toegekende bevoegdheden, vallen onder de uitvoeringsverantwoordelijkheid van de betreffende burgemeesters. Een bevel tot evacuatie bijvoorbeeld, zal door de CdK gegeven kunnen zijn, de burgemeesters in het aangewezen gebied zijn vervolgens verantwoordelijk voor de uitvoering. De coördinatie, overleg, afstemming etc. gebeurd via de hierboven reeds beschreven reguliere kanalen en procedures.

6.5.1. Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (art. 5 en 18 Wbbbg)

De Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag geeft de burgemeester, de CdK en de minister van BZK nog een aantal bijzondere bevoegdheden op het gebied van openbare orde. Omdat deze verder gaan dan de bijzondere bevoegdheden op basis van de Politiewet, kunnen deze slechts door middel van een Koninklijk Besluit in werking worden gesteld, hetzij op basis van de Wbbbg, hetzij op basis van de Coördinatiewet Uitzonderingstoestanden. De bevoegdheden die deze wet aan organen van burgerlijk gezag toekent, worden slechts uitgeoefend voor zover dit met het oog op de handhaving van de openbare orde en veiligheid naar het oordeel van die organen geboden is. Daarnaast moet bij de uitoefening van de bevoegdheid ook hier proportionaliteit en subsidiariteit in acht genomen worden. De belangrijkste bevoegdheden zijn, nadat de wet in het geheel of deels in werking is getreden:

- De bevoegdheid voor de CdK om, indien kennis daarvan naar zijn oordeel voor de uitoefening van de gegeven bevoegdheden noodzakelijk is, van een ieder inlichtingen te verlangen en inzage te vorderen van bescheiden alsmede van informatiedragers waarop gegevens zijn vastgelegd. Deze bevoegdheid strekt zich uit tot hen die uit hoofde van hun stand, beroep of ambt tot geheimhouding verplicht zijn. Deze kunnen zich echter verschonen van het verschaffen van inlichtingen, doch uitsluitend voor zover het betreft hetgeen hun in hun hoedanigheid is toevertrouwd. Zij kunnen voorts het verlenen van inzage van bescheiden en gegevens, alsmede het verlenen van medewerking weigeren, voor zover hun geheimhoudingsplicht zich daartoe uitstrekt (art. 5 Wbbbg).
- Daarnaast is de CdK, indien de omstandigheden die tot de afkondiging van de algemene noodtoestand hebben geleid, een bedreiging voor het volksbestaan inhouden en indien onverwijld ingrijpen noodzakelijk is, bevoegd iedere persoon ten aanzien van wie gegrond vermoeden bestaat dat hij de openbare orde en veiligheid in gevaar zal brengen, te interneren (art. 18 Wbbbg).

Deze laatste, meest vergaande maar naar zijn aard waarschijnlijk ook de meest zeldzaam gebruikte bevoegdheid, wordt ingeperkt door het gestelde in art. 26 Wbbbg, aangezien daar sprake is van het bij AMvB stellen van nadere regels met betrekking tot het uitoefenen van de bevoegdheden uit artikel 18 Wbbbg.

Ook andere bevoegdheden van de CdK worden door de Wbbbg ingeperkt. Zo is hij gehouden te handelen bij de uitoefening van zijn bevoegdheden die betrekking hebben op de handhaving van de openbare orde en veiligheid, in overeenstemming met de aanwijzingen van de minister van BZK (art. 6 Wbbbg). Daarnaast heeft dezelfde minister altijd de mogelijkheid om te voorzien in de uitoefening van (een deel van) de bevoegdheden van de CdK die betrekking hebben op de handhaving van de openbare orde en veiligheid, door die uitoefening geheel of ten dele aan zich te trekken dan wel daarmee geheel of ten dele een ander orgaan van burgerlijk gezag te belasten (art. 7 Wbbbg).

Een andere beperking van de bevoegdheid van de CdK in het kader van de Wbbbg treft men aan in artikel 10. Dat stelt dat de ministers van BZK en van Justitie de artikelen 54 tot en met 57 van de Politiewet 1993 gezamenlijk of afzonderlijk voor het gehele land of een gedeelte daarvan buiten werking kunnen stellen. In concreto houdt dat in dat de CdK niet meer per se betrokken hoeft te zijn bij de aanvraag voor (bovenregionale) bijstand van politie-eenheden.

6.5.2. Wet verplaatsing bevolking (art. 2b, 3 en 16 Wvb)

De Wet verplaatsing bevolking geeft de burgemeester, de CdK en de minister van BZK nog een aantal bijzondere bevoegdheden op het gebied van openbare orde. Omdat deze verder gaan dan de bijzondere bevoegdheden op basis van de Gemeentewet, Provinciewet, Politiewet of Wrzo, kunnen deze slechts door middel van een Koninklijk Besluit in werking worden gesteld, hetzij op basis van de Wvb, hetzij op basis van de Coördinatiewet Uitzonderingstoestanden.

De belangrijkste bevoegdheid in het kader van deze Wet is dat de CdK, krachtens een algemene of bijzondere machtiging van de minister van BZK, mede namens de minister van Defensie, in het belang van de veiligheid van de bevolking of van de instandhouding van het maatschappelijk leven, de bevoegdheid heeft om een verplaatsing van de bevolking (de gehele of gedeeltelijke ontruiming van een gebied en de daaruit voortvloeiende afvoer, huisvesting en verzorging van bevolking en de daarmee samenhangende registratie, alsmede de voorbereidingen hiertoe) te gelasten (art. 2b Wvb). Dit slechts dan indien de bevolking buiten één gemeente wordt verplaatst. Let wel: de burgemeester, als opperbevelhebber, blijft in zijn gemeente belast met de uitvoering van de verplaatsing. Daarnaast kan er door de CdK bepaald worden welk gebied het is, wie wel, of niet, moet vertrekken (art 3 Wvb).

Opvallend in deze wet is het dat ook GS een rol hebben te spelen. De burgemeester kan ten behoeve van evacués, of nog te evacueren personen, onderbrenging, gebouwen en onderkomens vorderen. In dit verband moet onderbrenging worden gezien als het beschikbaar stellen in gebruik van vertrekken met nachtligging, meubilair, alsmede verwarming en verlichting of plaats

in een verwarmd en verlicht vertrek, ter keuze van de bewoner. Onderhoud in de zin van deze wet omvat het verschaffen van spijs en drank.

Als de vordering meer dan 3 dagen duurt, kan de rechtgebende daartegen beroep instellen bij een commissie (art. 7 Wvb). Ten aanzien van de kosten die de vordering met zich brengt, en de vergoeding die ten behoeve van de vordering wordt verstrekt, het volgende. Tegen de vastgestelde vergoeding kan degene van wie gevorderd is, alsmede degene te wiens behoeve gevorderd is, beroep instellen bij diezelfde commissie (art. 10 Wvb). De commissie zoals hierboven genoemd wordt ingesteld door GS. Deze dienen de benoeming, schorsing en ontslag van de commissieleden te regelen, alsmede regelen omtrent de samenstelling en werkwijze, bijvoorbeeld ten aanzien van het rechtsgebied van de commissie. De kosten van deze commissie komen ten laste van het Rijk (art. 16 Wvb).

De bevoegdheden die deze Wet biedt worden slechts beperkt door één enkele afweging: De maatregelen, krachtens deze wet genomen, blijven zonder gevolg, voor zover zij onverenigbaar zijn met maatregelen, krachtens enige andere wet genomen ten behoeve van de militaire verdediging (art. 28 Wvb).

7. Milieu

Wettelijke basis: Art. 17.1 t/m 17.5 Wet Milieubeheer; art. 43-53 Wet inzake de Luchtverontreiniging; art. 30 t/m 35 Wet Bodembescherming; art. 11 t/m 13 Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Smogregeling VROM 1 maart 2001.

7.1. Inleiding

In dit hoofdstuk worden vier specifieke regelingen besproken met betrekking tot milieu incidenten:

- Ongewone voorvallen bij inrichtingen;
- Voorzieningen in het kader van luchtverontreiniging;
- Bodemverontreiniging als gevolg van ongewone voorvallen;
- Veiligheid bezoekers zwemgelegenheden.

Deze specifieke regelingen laten onverlet dat bij ernstige verstoringen van de openbare orde en veiligheid, bij rampen en crisis de reguliere wetgeving en bevoegdheden van toepassing zijn. Op het moment dat opschaling gewenst of noodzakelijk is kan de coördinatie overgaan op de CdK (via afdeling Kabinet).

7.2. Ongewone voorvallen bij inrichtingen

(wet Milieubeheer: art. 17.1 t/m 17.5, 8.20 en 18.2)

In het Inrichtingen- en Vergunningenbesluit Milieubeheer zijn GS aangewezen als vergunningverlenende en handhavende instantie voor bepaalde categorieën bedrijven. Als bevoegd gezag ziet GS toe op het beperken en voorkomen van milieuverontreiniging bij deze bedrijven ('Inrichtingen').

De bevoegdheden van GS bij ongewone voorvallen zijn:

- Ontvangst van de melding
- Toezicht op verzamelen van gegevens om de oorzaak te achterhalen
- Vergunning wijzigen om herhaling te voorkomen
- Opleggen verplichtingen/verbod m.b.t. aanwezige afvalstoffen
- Toepassen van bestuursdwang bij handhaving

In het Provinciaal draaiboek Milieu-incidenten voor inrichtingen staan de procedures voor de aanpak van milieu-klachten en ongewone voorvallen bij inrichtingen waarvoor de provincie het bevoegd gezag is.

Voor inrichtingen binnen het Rijnmondgebied ligt de coördinatie bij DCMR. Voor inrichtingen buiten het Rijnmondgebied ligt de coördinatie bij DGWM afdeling Handhaving.

7.3. Luchtverontreiniging

(wet inzake de luchtverontreiniging art.43-53)

Luchtverontreiniging kan plotseling ontstaan als gevolg van bijvoorbeeld brand in industriële bedrijven, maar ook geleidelijk, bijvoorbeeld door een combinatie van 'reguliere' uitstoot van verontreinigende stoffen (verkeer, landbouw, bedrijven etc.) en bepaalde weertypes. Daardoor kan smogvorming optreden.

De CdK heeft een aantal bevoegdheden in bijzondere omstandigheden:

- Bevel geven tot sluiting van (deel) van de inrichting, buiten werking stellen of staken van de handeling
- Algemene voorschriften geven m.b.t. inrichtingen, toestellen, brandstoffen en verontreinigende handelingen

In het Provinciaal draaiboek Milieu-incidenten voor inrichtingen staan de procedures voor de aanpak van milieu-klachten als gevolg van luchtverontreiniging. Voor smog zijn in het Provinciale draaiboek smog 2005 de verantwoordelijkheden, taken en acties aangegeven van de bij de provinciale smogregeling betrokken overheden en overheidsinstanties. Dit draaiboek is gebaseerd op de landelijke smogregeling die in 2001 is vastgesteld. Bij smog coördineert de DGWM afdeling Milieu.

7.4 Bodemverontreiniging als gevolg van ongewone voorvallen

(wet Bodembescherming art. 30 t/m 35)

Wanneer er door een ongewoon voorval een ernstige bodemverontreiniging ontstaat, of de dreiging daarvan groot is, hebben GS en de CdK bijzondere bevoegdheden. Volgens de memorie van toelichting bij de Wet Bodembescherming moet aan het begrip ongewoon voorval een ruime betekenis worden toegekend. Het gaat om een gebeurtenis die bij een normale gang van zaken niet zou hebben plaatsgevonden. Te denken valt aan het kantelen van een tankwagen of het stuktrekken van een olie- of gasleiding.

In het Provinciaal draaiboek Milieu-incidenten voor inrichtingen staan de procedures voor de aanpak van een bodemverontreiniging binnen een inrichting.

Voor inrichtingen binnen het Rijnmondgebied ligt de coördinatie bij DCMR. Voor inrichtingen buiten het Rijnmondgebied ligt de coördinatie bij de DGWM afdeling Handhaving.

Verontreiniging van de bodem onder oppervlaktewater - spoedmaatregelen CdK

Binnen de Wet Bodembescherming is een aparte regeling voor verontreinigingen van de bodem onder oppervlaktewater. Daarbij heeft de betreffende waterkwaliteitsbeheerder alle bevoegdheden. In spoedgevallen kan de CdK alle noodzakelijke maatregelen nemen, totdat de waterkwaliteitsbeheerder van zijn bevoegdheden gebruik heeft gemaakt (art. 35 lid 2 Wbb). Dit geldt echter niet voor de gevallen waarbij Rijkswaterstaat waterkwaliteitsbeheerder is.

7.5 Zwemgelegenheden

(wet Hygiëne en Veiligheid Badinrichtingen en Zwemgelegenheden art. 11 t/m 13)

Op grond van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz) en het daarbij behorende uitvoeringsbesluit (Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden; Bhvbz) heeft de provincie onder andere tot taak de veiligheid en waterkwaliteit te controleren bij zwemgelegenheden in het oppervlaktewater. Voor zwemgelegenheden in het oppervlaktewater heeft de provincie ook de taak het publiek voor te lichten.

Het college van GS is het bevoegd gezag om, indien de

omstandigheden daartoe uit het oogpunt van hygiëne of veiligheid van de bezoekers aanleiding geeft, die inrichting te sluiten of om een zwemverbod in te stellen. In spoedeisende gevallen komt de CdK die bevoegdheid toe.

In het Provinciaal draaiboek zwemwater staan de procedures voor de aanpak van situaties waarbij de kwaliteit van het oppervlaktewater zodanig is verslechterd dat de provincie het publiek het zwemmen op die locaties moet ontraden of verbieden.

De coördinatie ligt bij DGWM afdeling Handhaving.

8. Waterstaatswerken

Wettelijke basis: art. 72 t/m 78 Waterstaatswet

8.1 Inleiding

Verskillende bestuursorganen zijn belast met de zorg voor de waterhuishouding en waterkeringen in een bepaald gebied en hebben vanuit die rol het beheer over oppervlaktewateren en waterkeringen, met de daarbij behorende kunstwerken (bruggen en sluisen). In gevolge de Waterstaatswet 1900 staan deze bekend onder de naam waterstaatswerken. De beheerders van deze werken kunnen bijzondere bevoegdheden uitoefenen als er zich met betrekking tot waterstaatswerken buitengewone omstandigheden voordoen.

Bij de bestrijding van calamiteiten in het waterbeheer speelt zowel de algemeen-bestuurlijke kolom als de functionele waterkolom een rol. De waterkolom (waterschappen - Rijkswaterstaat - Gedeputeerde Water - ministerie van Verkeer en Waterstaat) is bij elke watercalamiteit actief. Zodra de openbare orde en veiligheid in het geding komen, wordt de algemeen bestuurlijke kolom actief (burgemeester - CdK - minister van BZK). De beslissingsbevoegdheid ligt dan bij deze kolom en niet meer bij de waterkolom. De rol van de CdK en GS bij watercalamiteiten wordt hieronder uitgewerkt. Nader uitwerking is te vinden in het Draaiboek Calamiteiten Water van de Afdeling Water.

Rol van de provincie:

Op grond van de Waterstaatswet kan de provincie twee rollen vervullen als het gaat om de bestrijding van gevaar voor waterstaatswerken:

- GS (of de CdK) kunnen optreden als beheerder van waterstaatswerken. In dat opzicht hebben zij dezelfde rol als Rijkswaterstaat, waterschappen of gemeenten die beheerder zijn;
- GS (of de CdK) hebben een toezichthoudende rol in de responsfase, in de zin dat zij kunnen ingrijpen richting bepaalde beheerders van waterstaatswerken als die niet of onvoldoende maatregelen nemen in geval van bedreiging van waterstaatswerken.

Voor het geheel van de processen geldt dat indien GS besluiten maatregelen te treffen, zij hierover andere betrokken waterstaatswerkbeheerders informeren. De minister van V&W wordt geïnformeerd via de minister van BZK (het NCC). De beheerders kunnen binnen en buiten kantooruren ten behoeve van de informatieplicht aan GS, contact opnemen met de piketambtenaar van het kabinet van de CdK. De rol van GS wordt bij spoed door de CdK vervuld, vandaar dat de bevoegdheden van GS hier wel uitgebreid besproken worden.

Indien een opdracht worden gegeven aan een beheerder (waterschap) dan wordt deze door GS of in voorkomend geval door de CdK zelf gegeven en gecommuniceerd naar de voorzitter van het dagelijks bestuur van het waterschap of de gemeente. Dergelijke opdrachten worden zo veel als mogelijk na overleg met de beheerder verstrekt. De afstemming tussen betrokken provincies zal in beginsel telefonisch plaatsvinden tussen de CdK's of de betrokken gedeputeerden.

8.2 GS als beheerder

Conform de Waterstaatswet 1900 art. 72 kan de beheerder in geval van gevaar (omstandigheden waarin de goede staat van waterstaatswerken onmiddellijk en ernstig in gevaar is of dreigt te komen) maatregelen nemen. Dit betekent dat als het waterschap beheerder is, de dijkgraaf actie moet ondernemen, indien Rijkswaterstaat beheerder is, de minister van Verkeer en Waterstaat en als GS beheerder is, nemen zij maatregelen. Hierbij mag van andere wettelijke voorschriften worden afgeweken, met uitzondering van de Grondwet (art. 72 Waterstaatswet). Omdat het hier om een bijzondere bevoegdheid gaat, mag hiervan slechts gebruikt worden gemaakt als normale bevoegdheden niet toereikend zijn, bijvoorbeeld het uitoefenen van bestuursdwang.

GS zullen als waterstaatswerkbeheerder geen maatregelen nemen zonder waarschuwing en/of overleg met andere betrokken waterstaatswerkbeheerders, tenzij vereiste spoed zich daartegen verzet. Als de situatie zo dringend is dat niet gewacht kan worden totdat het college van GS bij elkaar gekomen is, dan moet de CdK maatregelen treffen.

Als GS besloten hebben maatregelen te treffen met betrekking tot waterstaatswerken in hun beheer, dan melden zij dat onverwijld aan de minister van Verkeer en Waterstaat. Vanwege een mogelijke relatie met openbare veiligheid worden ook de burgemeesters van de gemeenten geïnformeerd waarin de waterstaatswerken zijn gelegen, alsmede andere organisaties voor wie deze informatie van belang kan zijn. Van het optreden wordt na afloop een analyse gemaakt die ter kennisneming wordt gestuurd aan burgemeester en wethouders van de gemeenten waarbinnen de waterstaatswerken zijn gelegen, alsmede aan de minister van Verkeer en Waterstaat.

Als de minister van mening is dat GS (of de CdK) niet of onvoldoende maatregelen hebben genomen, dan kan hij GS (of de CdK) een opdracht geven om alsnog maatregelen te nemen.

Een bedreiging van een waterstaatswerk kan ook een bedreiging van de openbare veiligheid inhouden. In dat geval gelden onverkort de bevoegdheden van de burgemeester (en andere betrokken bestuursorganen) op grond van de Wrzo en Gemeentewet. Het is in dergelijke situaties belangrijk dat de waterbeheerders en burgemeester(s) elkaar informeren over de maatregelen die zij (willen) nemen, zodat in onderlinge afstemming een gecoördineerd optreden plaats kan vinden. Mochten echter de maatregelen die de betrokken beheerder en burgemeester willen nemen echter niet te verenigen zijn en kan deze situatie niet in onderling overleg worden opgelost, dan kan een burgemeester op grond van zijn opperbevel een bevel geven aan een waterstaatswerkbeheerder op het moment dat er meer belangen in het geding zijn dan belangen van louter waterstaatskundige aard. Zie ook hoofdstuk Openbare Veiligheid.

8.3 GS als toezichthouder richting andere beheerders (geven van opdrachten)

8.3.1. Informatieplicht beheerders- GS

Als het dagelijks bestuur van een waterschap, burgemeester en wethouders van een gemeente of Rijkswaterstaat in hun hoedanigheid als beheerder bijzondere maatregelen hebben genomen op grond van artikel 72 Waterstaatswet, dan moeten zij dit zo snel mogelijk melden aan GS (art. 73). GS informeren vervolgens zo snel mogelijk de minister van Verkeer en Waterstaat, behalve in de gevallen waarin de maatregelen door Rijkswaterstaat genomen zijn. De betrokken beheerders informeren ook de burgemeesters van de betrokken gemeenten, vanwege hun verantwoordelijkheid op het gebied van openbare veiligheid en openbare orde. In dat verband zal de CdK ook de minister van BZK op de hoogte stellen indien de openbare veiligheid in gevaar dreigt te komen.

8.3.2. Opdracht GS - beheerders

Als het college van GS van mening is dat burgemeester en wethouders of het dagelijks bestuur van een waterschap ten onrechte niet of onvoldoende optreden bij gevaar voor het waterstaatswerk, dan kan dat college deze beheerders een opdracht geven om alsnog maatregelen te nemen. In spoedgevallen treedt de CdK in de plaats van het college van GS, zolang deze toestand voortduurt en tot GS van hun bevoegdheden gebruik maken (art. 74 Waterstaatswet). Indien het college van GS zelf beheerder is, kan de minister van V&W aan GS een soortgelijke opdracht geven. Let wel, een dergelijke opdracht kan ook rechtstreeks gegeven worden door de minister van V&W als deze van mening is dat GS of de

CdK ten onrechte of niet voldoende gebruik maken van hun bevoegdheid om een opdracht te geven.

Ingevolge art. 74 van de Waterstaatswet kan het college van GS geen opdrachten geven aan Rijkswaterstaat. In die gevallen dat er sprake is van een bedreiging van de openbare veiligheid (ernstig gevaar voor personen en milieu) kan de CdK de HID Rijkswaterstaat als rijksfunctionaris eventueel wel een aanwijzing geven over de samenwerking met de provincie, waterschap of gemeenten (zie hoofdstuk Openbare Veiligheid). In eerste instantie zal uiteraard overleg plaats vinden.

De opdracht wordt schriftelijk gegeven, tenzij dit gelet op de spoedeisendheid van de situatie niet mogelijk is. De opdracht wordt dan zo snel mogelijk alsnog op schrift gesteld. De opdracht geldt voor een daarbij te stellen termijn. Deze termijn kan steeds worden verlengd met een aanvullende termijn. Zodra de omstandigheden het toelaten wordt de opdracht schriftelijk ingetrokken. Het college van GS of de CdK melden de door hun gegeven opdracht zo spoedig mogelijk aan Provinciale Staten en de minister van Verkeer en Waterstaat.

Waterschappen die in meer dan één provincie gelegen zijn:

Voor waterschappen geldt de procedure zoals hierboven beschreven. Indien waterschappen echter in meer dan één provincie gelegen zijn, moeten de opdrachten worden gegeven door de provincies aan wie het toezicht op het betreffende waterschap is opgedragen (art. 74 lid 5 Waterstaatswet). Wel is het zo dat één van de colleges 'leidend' is. In de praktijk zal de provincie op wiens grondgebied de maatregelen nodig zijn, af moeten stemmen met de buurprovincie. Indien zij er gezamenlijk niet uitkomen, wordt de minister van V&W hierover schriftelijk geïnformeerd. Als er sprake is van spoed, waarbij de afstemming tussen beide GS-colleges niet kan worden afgewacht, dan kan de CdK in de tussentijd optreden en met de CdK van de betreffende andere provincie afstemmen. De betreffende colleges van GS worden uiteraard zo spoedig mogelijk geïnformeerd.

NB: de bodem onder de oppervlaktewateren valt buiten het bereik van de Waterstaatswet 1900, deze valt onder de Wet bodembescherming. Voor kernongevallen is een aparte regeling opgenomen in de Kernenergiewet (art. 46). De rampenbestrijding op zee valt ook buiten de reikwijdte van dit hoofdstuk.

9. Noordzee

Wettelijke basis: Wet BON

9.1 Verhouding tot de Kustwacht

Voor de bestrijding van rampen en ongevallen op de Noordzee en de coördinatie van de opsporing en redding van drenkelingen (Search and Rescue = SAR) op zee en op de Zuid-Hollandse stromen², gelden andere regels dan voor de bestrijding van rampen en zware ongevallen te land.

9.2 De Wet bestrijding ongevallen Noordzee

De Wet bestrijding ongevallen Noordzee (Wet boN) legt de verantwoordelijkheid voor de bestrijding van rampen en ongevallen op zee bij de Minister van Verkeer en Waterstaat (V&W). Ter uitvoering van artikel 11 van de Wet boN zijn procedures en werkwijzen vastgelegd in het vigerende Rampenplan voor de Noordzee (besluit van 23 januari 1997, Stb. 1997, nr. 25). Volgens dit rampenplan liggen de operationele leiding en de coördinatie van de afhandeling van een incident op zee in handen van de directeur Kustwacht.

Voor het gemeentelijk ingedeelde zeegebied (zeegebied tot 1 km uit de Noordzeekust) geldt een bijzondere situatie. In dit gebied overlappen de Wet boN en de Wrzo elkaar. De bestrijding van rampen en ongevallen in dit gebied door of namens de Minister van V&W geschiedt in overeenstemming met de ministers die het mede aangaat, tenzij er sprake is van een situatie die onmiddellijk ingrijpen noodzakelijk maakt. Mede daartoe is de Minister van BZK vertegenwoordigd in het Interdepartementale Beleidsteam Noordzee-rampen. Over voorgenomen aanwijzingen en maatregelen ten behoeve van de rampenbestrijding op zee dient vooraf overleg te worden gevoerd met de betrokken burgemeester, indien de tenuitvoerlegging van de aanwijzing of maatregel van invloed zal zijn op het gebied van de gemeente. Aan de CdK moeten de nodige inlichtingen worden verstrekt. Dit betekent dat voor de bestrijding van een ramp of zwaar ongeval op gemeentelijk ingedeeld zeegebied de directeur Kustwacht belast is met de operationele leiding van de bestrijding op zee onder verantwoordelijkheid van de Minister van V&W.

Het is niet uit te sluiten dat een ongeval of ramp op de Noordzee zodanige gevolgen voor het kustgebied heeft, dat ook op de wal maatregelen in het kader van de bestrijding van de gevolgen van het ongeval of de ramp genomen moeten worden. Met het oog op de bijzondere positie van de burgemeester, de CdK en de Minister van BZK die verantwoordelijk zijn voor de bestrijding van de gevolgen te land van een ongeval of ramp op zee, zijn in artikel 9 van de Wet boN coördinerende bepalingen opgenomen, die voorzien in overleg met en het verstrekken van inlichtingen aan de bevoegde autoriteiten te land. Het spreekt vanzelf dat in dat geval ook een goede afstemming moet plaatsvinden tussen degene die met de operationele leiding van de organisatie op de wal is belast en de directeur Kustwacht. Voor een uitvoerige beschrijving van de organisatie in het kader van de bestrijding van ongevallen en rampen op zee wordt verwezen naar het eerder genoemde Rampenplan voor de Noordzee.

9.3 Search and Rescue

De Regeling voor de opsporing en redding van drenkelingen (SAR) berust op internationale verdragen en is voor Nederland vastgelegd in de Regeling inzake SAR-dienst 1994, nr. S/J30.098/94 van 26 augustus 1994 (Srt. 1994, nr. 188). Volgens deze SAR-beschikking is de directeur Kustwacht verantwoordelijk voor het functioneren van de SAR-dienst, de coördinatie van de opsporing en redding en het opstellen van operationele procedures in een Operationeel Plan Search and Rescue (OPPLAN-SAR).

Het verantwoordelijkheidsgebied voor de SAR-dienst strekt zich uit over de Noordzee boven het Nederlands deel van het Continentaal Plat, de Nederlandse kustwateren, de Waddenzee, het IJsselmeer (inclusief de randmeren) en de Zuid-Hollandse en Zeeuwse stromen. De SAR-dienst is in deze gebieden belast met de opsporing en redding van in nood verkerende bemanningen en passagiers van vliegtuigen, schepen en offshore mijnbouwinstallaties.

Daar waar van de Radio Medische Dienst medisch advies wordt verlangd ten behoeve van opvarenden van schepen op zee, wordt door het Kustwachtcentrum (Kwc) de organisatorische afhandeling daarvan verzorgd. Indien evacuatie noodzakelijk is, draagt het Kwc de zorg voor de daadwerkelijke inzet van het benodigde materieel.

² Onder de Zuid-Hollandse stromen worden in dit verband verstaan: Grevelingenmeer, Grevelingen, Volkerak, Haringvliet en Hollandsch Diep tot aan de Moerdijkbrug en de monding van de Dordtsche Kil. Deze wateren betreffen het verantwoordelijkheidsgebied van de gemeenten Hellevoetsluis, Bernisse, Korendijk, Cromstrijen, Strijen, Goedereede, Dirksland, Middelharnis en Oostflakkee.

Voor gemeentelijk ingedeeld binnenwater (de Zuid-Hollandse stromen) geldt dat de directeur Kustwacht verantwoordelijk is voor SAR-operaties onder verantwoordelijkheid van het plaatselijke bevoegde gezag. Vergelijkbaar met de positie van de commandant van de brandweer als operationeel leider, heeft de directeur Kustwacht bij de uitvoering van SAR-operaties in dit gebied de operationele leiding onder verantwoordelijkheid van de burgemeester die het opperbevel heeft. Voor gemeentelijk ingedeeld zeegebied (tot 1 km uit de Noordzeekust) geldt dat de SAR-operaties eveneens door de directeur Kustwacht worden gecoördineerd, echter onder verantwoordelijkheid van de Minister van V&W.

De Rijksoverheid is verantwoordelijk voor de bestrijding van ongevallen op de Noordzee, waarbij gedacht kan worden aan het redden van drenkelingen en de beperking van schade aan het mariene milieu en de kust.

Zodra een ongeval op de Noordzee gevolgen heeft voor het land, geldt ook de reguliere coördinatiestructuur (zie hoofdstuk Openbare Veiligheid) en zijn de lokale autoriteiten in eerste instantie verantwoordelijk voor de bestrijding van deze gevolgen.

10. Nucleaire incidenten

Wettelijke basis: art. 38 t/m 49 Kernenergiewet (KEW), Nationaal plan Kernongevallenbestrijding (NPKB)

10.1 Inleiding

Naar de aard van de zaak is een (dreiging van een) kernongeval een bijzondere vorm van een bedreiging of verstoring van de openbare veiligheid. Niet alleen vanwege de directe effecten, doch ook vanwege het feit dat de gevolgen zich over een groot (geografisch) gebied kunnen uitstrekken. Daarnaast is de kans op sociale onrust bij een (dreiging van een) kernongeval groot. Ook vergt de bestrijding specialistische kennis. Daarom heeft de wetgever gemeend, naast de bestaande regelingen in de Gemeentewet en Wrzo, extra voorzieningen te moeten bieden. Deze zijn vastgelegd in de Kernenergiewet (KEW). Overigens, de KEW kent ten opzichte van de Wrzo geen extra bevoegdheden toe aan de CdK. Voor zover nodig zal de CdK dan ook gebruik maken van zijn in de andere hoofdstukken beschreven bevoegdheden. Wel bepaalt de KEW dat de CdK in specifieke gevallen geïnformeerd dient te worden en dat hij medewerking moet verlenen aan maatregelen die door ministers worden getroffen.

De Kernenergiewet is van toepassing bij ongevallen / gebeurtenissen waarbij straling vrijkomt of dreigt vrij te komen die tot een verhoogd risico voor mens of milieu leidt. Daarnaast is de KEW van toepassing als er een verhoogd stralingsrisico voor mens en milieu is, en dit risico alleen kan worden voorkomen of verminderd door een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines. De bepalingen uit de KEW zijn verder uitgewerkt in het Nationaal plan Kernongevallenbestrijding.

De informatie-uitwisseling zal in eerste instantie doorgaans telefonisch verlopen via de medewerkers van het kabinet van de CdK, medewerkers van de betrokken gemeente(n) en het NCC. Door middel van bijvoorbeeld een beleidsoverleg kan de CdK de uitvoering van regels, maatregelen en de informatieverstrekking coördineren.

Rol van de CdK:

Zoals reeds hierboven geschetst zal in het geval van een (dreigend) kernongeval al snel sprake zijn van langdurige en/of grootschalige inzet van (hulp)diensten. In dergelijke gevallen is coördinatie en verdeling van de inzet van die diensten noodzakelijk. Dit vereist afstemming op provinciaal niveau. Daarnaast zal uitvoering van Rijksbesluiten, wegens de afstemming met de rijksfunctionarissen, nadere provinciale betrokkenheid vergen. Bovengenoemde taken behoren tot de reguliere rol van de CdK (zie hoofdstuk Openbare Veiligheid).

De KEW vult de reguliere rol van de CdK op een aantal punten aan:

- Verzoek om rijkscoördinatie (categorie A- en B-objecten);
- Overleg en informatieplicht (zie ook Openbare Veiligheid);
- Het verlenen van medewerking aan uitvoering of handhaving van maatregelen.

10.2. Verzoek om rijkscoördinatiebesluit minister van VROM tot bestrijden ongeval met categorie B-object als een ongeval met A-object

De Kernenergiewet maakt een onderscheid in A- en B-objecten. Objecten zijn de in werking zijnde kerncentrales in en nabij Nederland, schepen die gebruik maken van kernenergie, satellieten en kernwapens. Onder B-objecten worden verstaan alle andere objecten waarbij sprake is van de aanwezigheid van radioactieve stoffen (zoals transporten en installaties voor uraniumverrijking, verwerking en opslag van radioactieve stoffen, waaronder laboratoria en ziekenhuizen).

Indien het een incident met een A-object betreft dan vindt de bestrijding van het incident plaats onder de bestuurlijke en operationele coördinatie van de minister van VROM. De betrokken burgemeester houdt uiteraard het opperbevel inzake de uitvoering van de Rijksmaatregelen ter plaatse en zal bovendien alle noodzakelijke maatregelen dienen te nemen in afwachting van de directe coördinatie door de rijksoverheid. Mocht onverhoopt zich een incident voordoen in de categorie B-objecten dan is het uitgangspunt dat de algemene organisatie voor rampenbestrijding (zie hoofdstuk Openbare Veiligheid) voldoende moet zijn voor de aanpak van dat incident.

Let wel, de minister van VROM kan, gelet op de meer dan plaatselijke betekenis van een ongeval met een categorie B-object, zoveel mogelijk na overleg met de burgemeester van de gemeente waar zich dat ongeval heeft voorgedaan én de CdK, besluiten dat een ongeval met een categorie B-object wordt bestreden als een ongeval met een categorie A-object. Daarnaast kan de burgemeester van de gemeente waar zich een ongeval heeft voorgedaan, óf de CdK, de minister verzoeken een ongeval met een categorie B-object te doen laten bestrijden als ware het een A-object. Bij een (dreigend) ongeval met een B-object overleggen de betreffende burgemeester, de CdK en de minister van VROM over de noodzaak en wenselijkheid tot bestrijden van het (dreigende) incident alsof het een A-object betreft. In beginsel vindt dit overleg rechtstreeks plaats tussen de betrokken bestuurders.

11. Bijstand

11.1 Inleiding

Bijstand is de tijdelijk personele en/of materiële versterking of ondersteuning van organisaties en diensten die optreden in het kader van de openbare veiligheid en/of openbare orde en/of andere bijzondere omstandigheden, omdat het beschikbare reguliere potentieel ontoereikend is om de taken in de gegeven omstandigheden uit te voeren.

De bijstand door provinciale diensten, rijksdiensten en militairen is geregeld in de Wrzo. De bijstand door operationele diensten is geregeld in de desbetreffende sectorale wetten (Brandweerwet 1985, Politiewet 1993, Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen). De CdK regelt de interregionale bijstand binnen de provincie. De Regeling van Bijstand naar en uit andere provincies geschiedt door tussenkomst van de CdK in samenspel met de Minister van BZK (het LOCC).

Uitgangspunt bij het verzoeken en verlenen van bijstand is dat eerst binnen de regio bezien wordt of aan de behoefte kan worden voldaan. Als dat niet het geval is beziet de CdK of binnen de provincie op verantwoorde wijze in de bijstandsbehoefte kan worden voorzien. Als dat ook niet mogelijk is kan de CdK de minister van BZK om bijstand verzoeken. Dit geldt ook als bijstand van landelijke diensten gevraagd wordt of als er naar het oordeel van de CdK landelijke coördinatie wenselijk of noodzakelijk is, bijvoorbeeld als de bijstandsbehoefte zo grootschalig of langdurig is dat binnen de eigen provincie niet in de bijstand kan worden voorzien.

Verzoeken om bijstand worden door de betrokken burgemeester aan de CdK voorgelegd. De CdK beoordeelt deze aanvragen op:

- formele vereisten (wettelijke basis, verplichte informatie in schriftelijk verzoek);
- de onderbouwing van de aanvraag (waaronder substantiële eigen inzet, waarborgen voor noodzakelijke basiszorg in bijstandsverlenende regio's);

Daarnaast vindt een afweging plaats op basis van de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit en wordt de aanvraag beoordeeld in het licht van de situatie binnen de gehele provincie (is er al bijstand verleend, worden meer bijstandsverzoeken voorzien etc.). Bij het beoordelen van de bijstand zorgt de CdK er in overleg met de aanvragende organisatie zoveel mogelijk voor dat inzet plaats vindt binnen de grenzen van de Arbeidstijdenwet.

Op grond van de circulaire Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC) van 15 juni 2006 (ingangdatum 1 juni 2006 geldig tot 1 juni 2014) coördineert het LOCC namens de minister van BZK de operationele inspanning

gen zowel in de voorbereidingsfase als in de responsfase van een crisis. Tegen deze achtergrond heeft het LOCC tot doel om bij dreigende en acute crises, grootschalige incidenten en evenementen te komen tot een efficiënte en samenhangende inzet van mensen, middelen en expertise van Brandweer, Politie, Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) en Defensie. Deze vier diensten participeren in het LOCC. Het betreft situaties waarin de regionale grenzen worden overschreden en interregionale en / of internationale bijstand moet worden verleend. Het LOCC ondersteunt dan de veiligheidsregio's, de commissarissen van de Koningin en de minister van BZK bij alle operationele aspecten. De kerntaak van het LOCC bestaat derhalve uit de regievoering op de bijstands- of steunverleningsverzoeken en de operationele afstemming tussen operationele diensten. Ter voorbereiding op deze taken stelt het LOCC onder andere overzichten beschikbaar van mensen, middelen en expertise, gevraagde en geleverde bijstand en steunverlening. Wanneer nodig neemt de provincie voor actuele overzichten van het bijstandspotentieel in de eigen provincie contact op met de operationele diensten in de eigen provincie en (d.m.v. het piketnummer van) het LOCC.

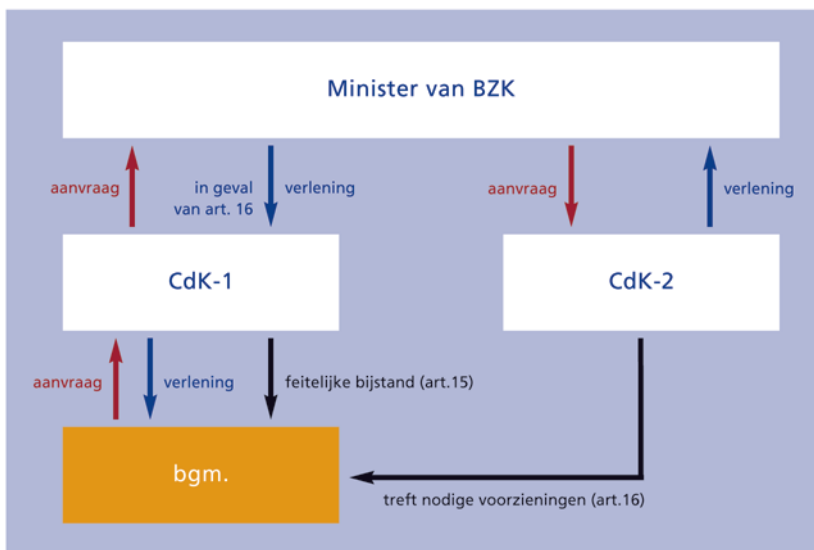
Alle aanvragen voor bijstand kunnen in eerste instantie telefonisch door een medewerker van de betrokken diensten aan de (waakdienst)ambtenaar van het kabinet CdK gericht worden. Het uiteindelijke bijstandsverzoek moet schriftelijk (per fax) aan de CdK worden gezonden en moet bepaalde gegevens bevatten (plaats/aard/omvang ramp, aantal en soort eenheden reeds ingezet, wie operationele leiding, aantal en soort benodigde eenheden, locatie waar te melden). Vanuit het kabinet CdK wordt het verzoek na de beoordeling voorgelegd aan de (potentieel) bijstandsverlenende dienst. Indien de bijstand bovenprovinciaal moet worden verleend wordt de het verzoek voorgelegd aan het NCC. Het NCC wordt geadviseerd door het LOCC. Sedert 01-01-2007 is het LOCC formeel gemachtigd om de bijstands aanvragen namens het NCC af te doen. Vanuit de provincie vindt in het kader van bovenprovinciale bijstands aanvragen derhalve primair contact plaats met het LOCC. Het LOCC, namens het NCC, informeert het kabinet CdK over de afhandeling, het kabinet informeert vervolgens de aanvrager.

In dit hoofdstuk worden de afzonderlijke bijstandsprocedures behandeld. De procedures zijn telkens voor de duidelijkheid schematisch weergegeven en dienen steeds 'gelezen' te worden vanuit de aanvragende instantie, aangeduid in het organogram met een oranje vakje. De bijstandsprocedures waar de CdK geen rol in heeft zijn achterwege gelaten. De contacten verlopen in eerste instantie veelal telefonisch en worden via het kabinet CdK afgedaan. De desbetreffende medewerkers beschikken hiertoe over een passend mandaat.

11.2 Bijstand provinciale diensten

Indien een burgemeester bij een bedreiging of verstoring van de openbare veiligheid behoefte heeft aan bijstand van provinciale diensten, kan hij de CdK hierom verzoeken. Bij deze bijstand kan onder meer gedacht worden aan de inzet van provinciale voorlichters, of

medewerkers op het gebied van milieu, water of infrastructuur. In het geval van bijstand valt de provinciale ambtenaar onder het opperbevel van de burgemeester. Deze bijstand moet onderscheiden worden van het optreden van provinciale ambtenaren als liaison in een gemeentelijk of regionaal coördinatiecentrum, waarbij de functionaris namens de CdK aanwezig is.

Bijstand provinciale diensten aan burgemeester (Wet rampen en zware ongevallen, artikel 15 en 16).

Doel:

Bijstandsverlening van provinciale diensten aan burgemeester in het kader van rampen en zware ongevallen (artikel 16 Wrzo). In de regel zal evenwel eerst de eigen provincie de nodige bijstand leveren (artikel 15 Wrzo).

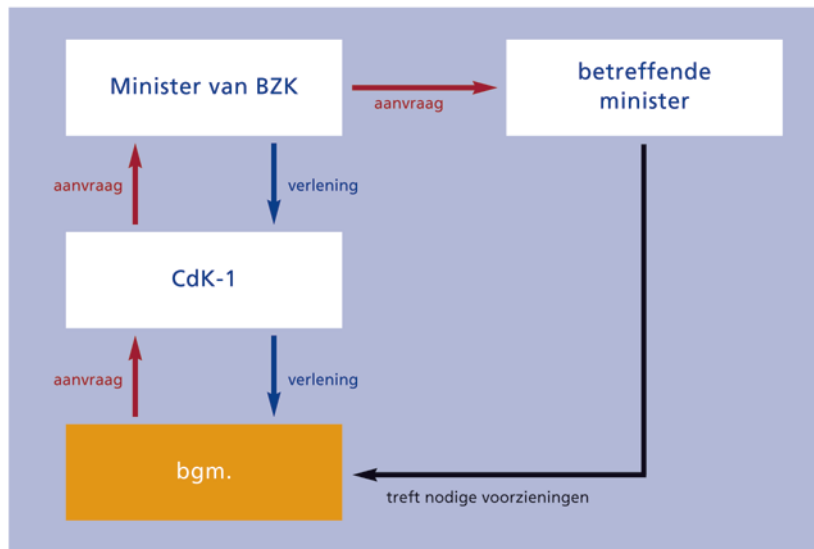
Procedure:

- burgemeester vraagt bijstand aan CdK-1;
- CdK-1 vraagt bijstand aan Minister van BZK;
- Minister van BZK legt verzoek voor aan CdK-2;
- CdK-2 treft nodige voorzieningen.

11.3 Bijstand Rijksdiensten

Bij de rampenbestrijding betrokken rijksdiensten kunnen gevraagd en ongevraagd advies geven (denk aan VROM-inspecteur, HID rijkswaterstaat etc.). Soms is dit zelfs wettelijk verplicht (zie bijvoorbeeld het hoofdstuk Milieu en Waterstaatswerken). Daarnaast kunnen zij eventueel personele en/of materiële bijstand leveren bij bedreigingen of verstoringen van de openbare veilig-

heid. Daarbij kan onder meer gedacht worden aan: goederen uit het LFR, het expertisecentrum voor risico- en Crisiscommunicatie (ERC), onderdeel van het ministerie van BZK, dat ondersteuning kan verlenen bij woordvoering, pers- en publieksvoorlichting; bijstand van adviseurs zoals de veterinaire inspecteur van de Volksgezondheid en de Provinciale Voedselcommissaris (Voedsel en Waren autoriteit); ondersteuning van het ministerie van VWS (verwanteninformatie en call-centre).

Bijstand rijksdiensten aan burgemeester (Wet rampen en zware ongevallen, artikel 17).

Doel:

Bijstandsverlening van rijksdiensten aan burgemeester in het kader van rampen en zware ongevallen.

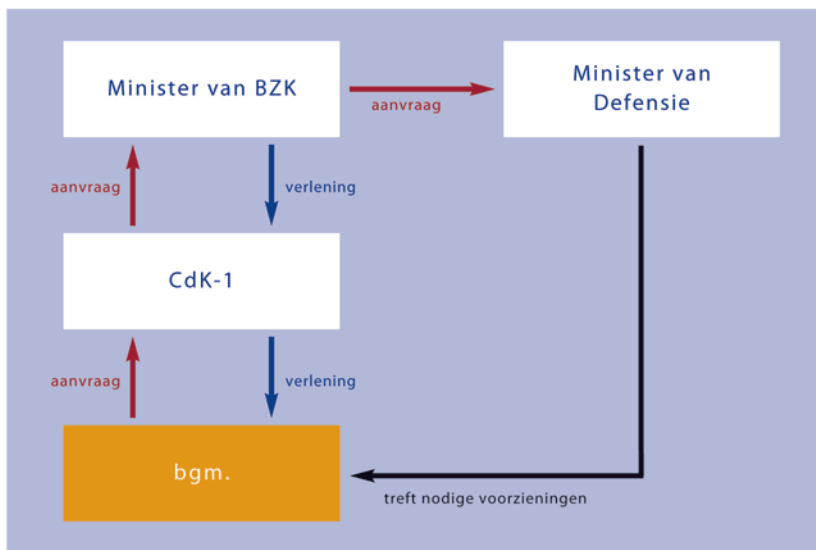
Procedure:

- burgemeester vraagt bijstand aan CdK;
- CdK vraagt bijstand aan Minister van BZK;
- Minister van BZK vraagt bijstand aan betrokken minister;
- betrokken minister treft nodige voorzieningen, tenzij dringende redenen zich daartegen verzetten.

11.4 Bijstand militair

11.4.1 Bijstand van militairen in kader van rampen en zware ongevallen

Indien het bijstandspotentieel bij een verstoring van de openbare veiligheid binnen een provincie niet toereikend is verzoekt de CdK de minister van BZK om bijstand van de krijgsmacht.

Bijstand van Defensie aan burgemeester (Wet rampen en zware ongevallen, artikel 18).

Doel:

Militaire bijstand in het kader van rampen en zware ongevallen.

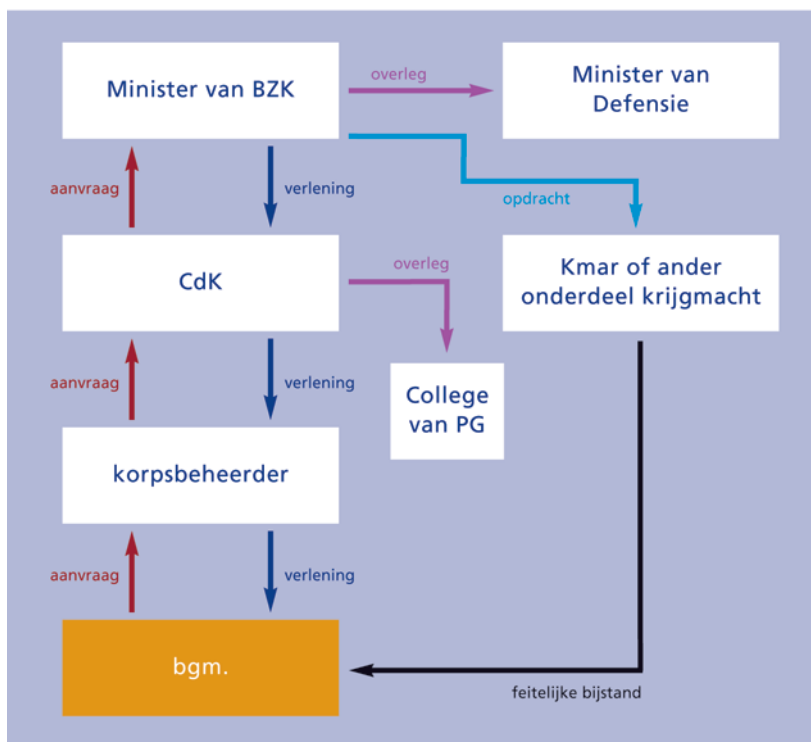
Procedure:

- burgemeester vraagt bijstand aan CdK;
- CdK vraagt bijstand aan Minister van BZK;
- Minister van BZK vraagt bijstand aan Minister van Defensie;
- Minister van Defensie treft nodige voorzieningen, tenzij dringende redenen zich daartegen verzetten.

11.4.2 Bijstand van Koninklijke Marechaussee en andere onderdelen van de krijgsmacht ten behoeve van handhaving openbare orde

Indien politiebijstand voor de handhaving van de openbare orde niet toereikend is, kan in bijzondere gevallen bijstand worden verleend door de Koninklijke Marechaussee (KMAR). Als ook deze bijstand niet toereikend is, kan door andere onderdelen van de krijgsmacht bijstand worden verleend. De minister van Binnenlandse Zaken bepaalt in overeenstemming met de Minister van Defensie op welke wijze de bijstand zal worden verleend.

Bij strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en het verrichten van taken ten dienste van Justitie zullen de volgende wijzigingen in bovenstaand schema moeten worden gemaakt: burgemeester wordt Officier van Justitie, CdK wordt college PG, college PG wordt CdK en Minister BZK wordt Minister van Justitie.

Bijstand van Defensie aan burgemeester (Politiewet, artikelen 58 en 59).

Doel:

Militaire bijstand in het kader van het handhaven van de openbare orde.

Procedure:

- burgemeester vraagt bijstand aan CdK;
- CdK pleegt overleg met College van PG;
- CdK vraagt vervolgens bijstand aan Minister van BZK;
- Minister van BZK beslist of bijstand wordt verleend, dit na overleg met Minister van Defensie;
- Gaat het om onderdelen van de krijgsmacht anders dan de Koninklijke Marechaussee, dan worden tevens nadere regels of beleidsregels gegeven over de uitoefening van bevoegdheden krachtens deze wet.

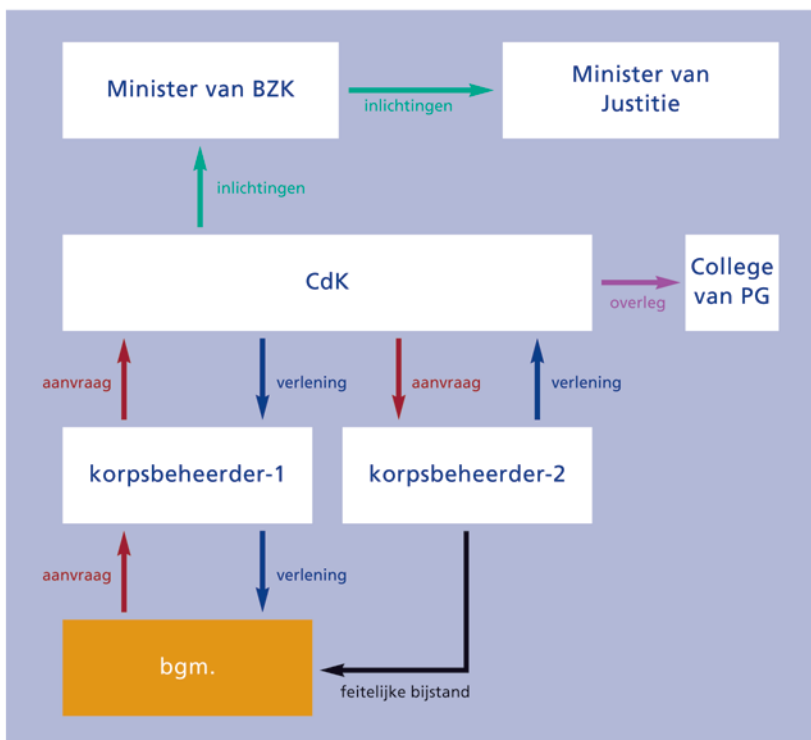
Bij strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en het verrichten van taken ten dienste van Justitie zullen de volgende wijzigingen in bovenstaand schema moeten worden gemaakt: burgemeester wordt Officier van Justitie, CdK wordt College van PG, College van PG wordt CdK en Minister BZK wordt Minister van Justitie.

11.5 Bijstand politie

Politiebijstand is een tijdelijke versterking of ondersteuning van (regionaal) politiepotentieel door politiepersoneel en/of materieel uit één of meerdere andere regiokorpsen of het KLPD, de Koninklijke Marechaussee (Kmar) of andere onderdelen van de Krijgsmacht. De bijstand door de Kmar en Krijgsmacht is separaat behandeld (paragraaf 11.4.2). Politiebijstand kan worden verzocht ter handhaving van de openbare orde, de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en voor andere taken ten dienste van justitie. De CdK coördineert alleen de bijstand ter handhaving van de open-

bare orde. Als bijstand nodig is voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, dan wel voor het verrichten van andere justitiële taken, wordt een verzoek om bijstand niet aan de CdK voorgelegd. In dat geval loopt een verzoek van regionale politionele bijstand via de officier van justitie naar het College van procureurs-generaal. Het college informeert en pleegt zonodig overleg hierover met de CdK (zie paragraaf 11.5.5).

11.5.1 Bijstand van politie ten behoeve van handhaving openbare orde uit eigen provincie

Bijstand politie aan burgemeester (Politiewet, artikel 54).

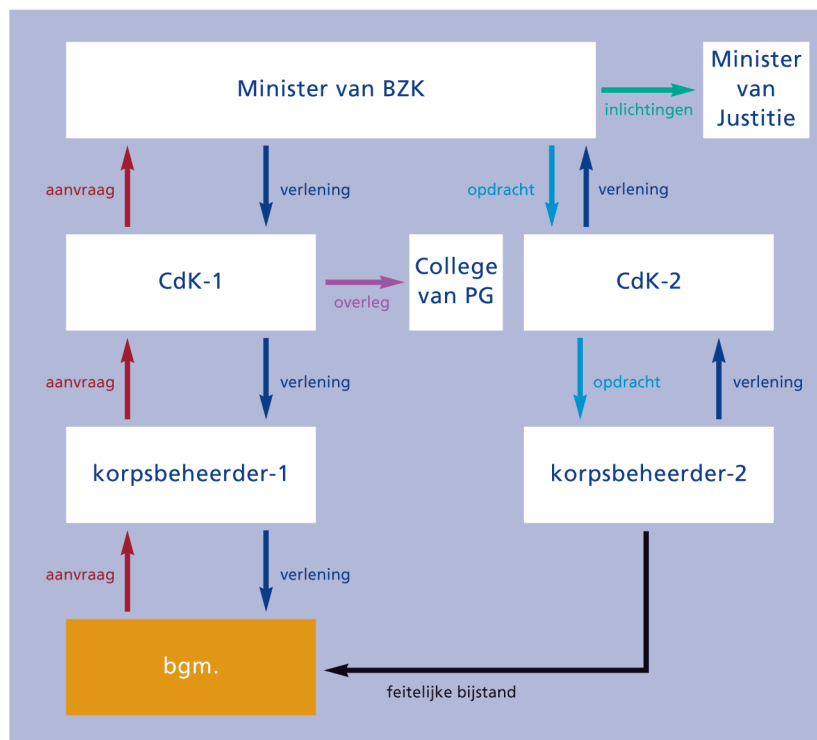
Doel:

Verlenen van politiebijstand binnen de eigen provincie aan burgemeester in het kader van het handhaven van de openbare orde.

Procedure:

- burgemeester vraagt bijstand aan korpsbeheerder-1;
- korpsbeheerder-1 vraagt bijstand aan CdK;
- CdK legt verzoek voor aan korpsbeheerder-2 en pleegt overleg met College van PG en licht Minister van BZK in;
- korpsbeheerder-2 verleent de gevraagde bijstand;
- Minister van BZK licht Minister van Justitie in.

11.5.2 Bijstand van politie ten behoeve van handhaving openbare orde uit andere provincie

Bijstand politie aan burgemeester (Politiewet, artikel 54).

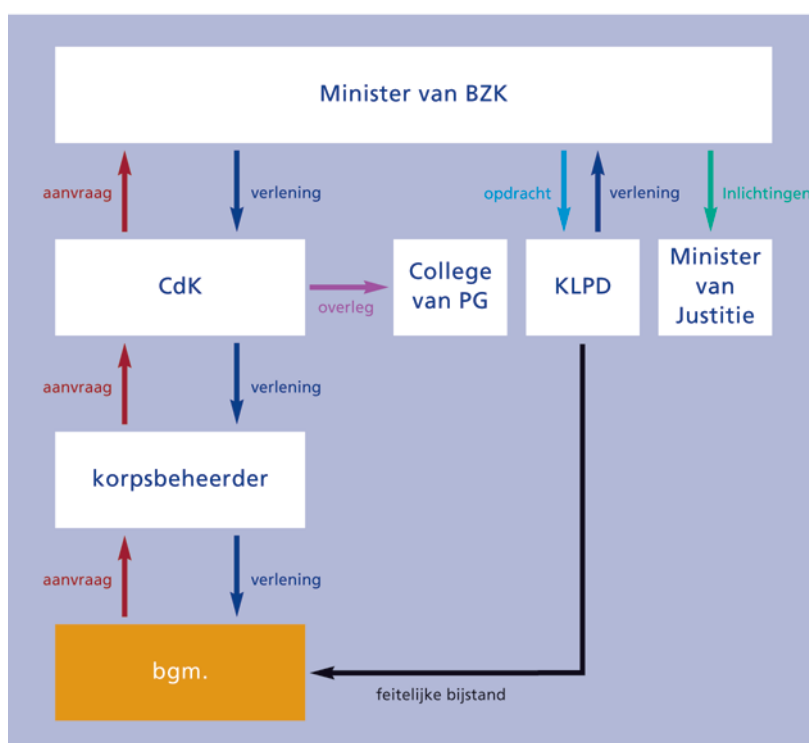
Doel:

Verlenen van politiebijstand uit andere provincie aan burgemeester in het kader van het handhaven van de openbare orde.

Procedure:

- burgemeester vraagt bijstand aan korpsbeheerder-1;
- korpsbeheerder-1 vraagt bijstand aan CdK;
- CdK-1 vraagt bijstand aan Minister van BZK, na overleg met College van PG;
- Minister van BZK verstrekt opdracht d.t.v. van CdK-2 en licht de minister van Justitie in;
- korpsbeheerder-2 verleent de gevraagde bijstand.

11.5.3 Bijstand van Korps Landelijke Politiediensten ten behoeve van ondersteuning handhaving openbare orde

Bijstand van Korps Landelijke Politiediensten aan burgemeester (Politiewet, artikel 54 lid 3).

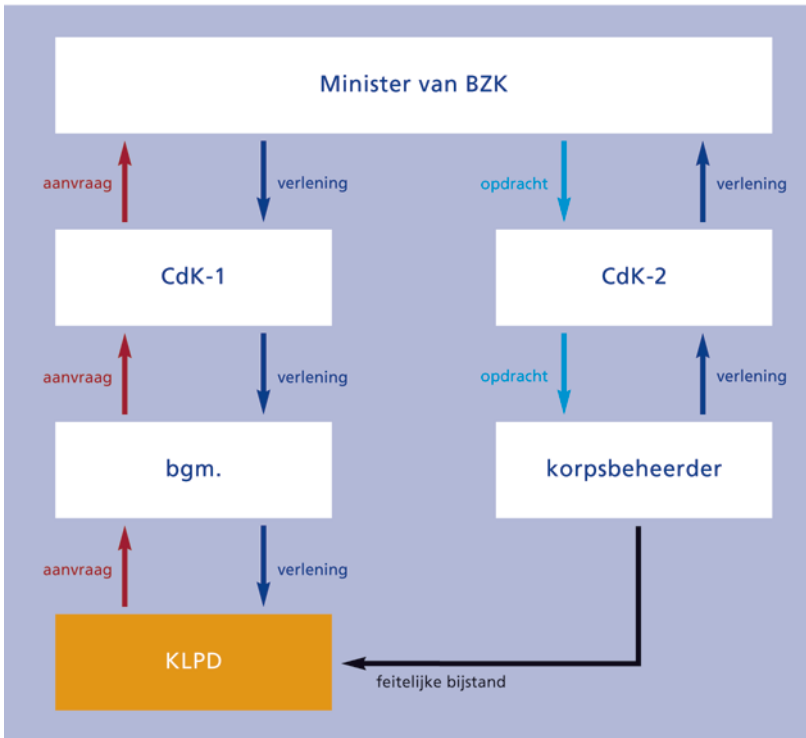
Doel:

Verlenen van politiebijstand van KLPD aan burgemeester in het kader van het handhaven van de openbare orde.

Procedure:

- burgemeester vraagt bijstand aan korpsbeheerder;
- korpsbeheerder vraagt bijstand aan CdK;
- CdK vraagt bijstand aan Minister van BZK na overleg met College van PG;
- Minister van BZK verstrekt opdracht tot bijstand aan KLPD en stelt Minister van Justitie in kennis.

11.5.4 Bijstand aan Korps Landelijke Politiediensten ten behoeve van ondersteuning handhaving openbare orde

Bijstand aan Korps Landelijke Politiediensten ten behoeve van handhaving openbare orde (Politiewet 1993 artikel 57 lid 1).

Doel:

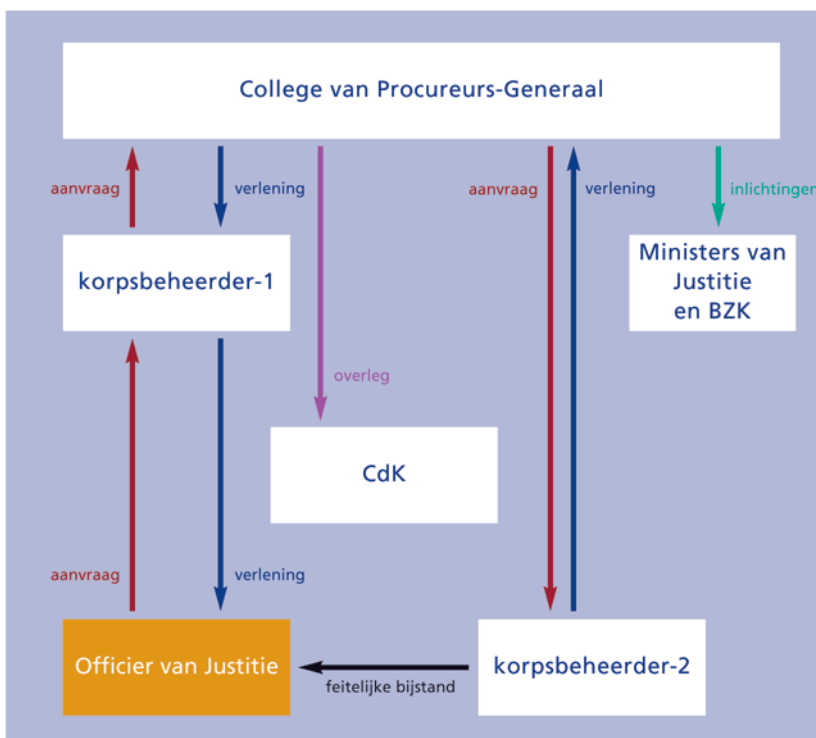
Verlenen van politiebijstand aan KLPD in het kader van het handhaven van de openbare orde.

Procedure:

- aanvraag KLPD d.t.v. burgemeester naar CdK;
- CdK vraagt bijstand aan Minister van BZK;
- Minister van BZK verstrekt d.t.v. CdK opdracht aan korpsbeheerder.

In de regel zal evenwel eerst de eigen provincie de nodige bijstand leveren.

11.5.5 Politiebijstand ten behoeve van strafrechtelijke handhaving rechtsorde en taken ten dienste van Justitie

Bijstand politie aan Officier van Justitie (politiewet artikel 56)

Doel:

Verlenen van politiebijstand aan de Officier van Justitie in het kader van strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, dan wel voor het verrichten van taken ten dienste van justitie.

Procedure:

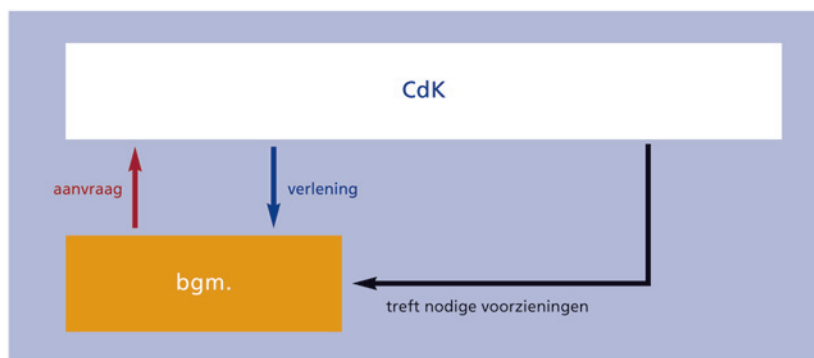
- Officier van Justitie vraagt bijstand aan korpsbeheerder-1;
- korpsbeheerder-1 vraagt bijstand aan College van PG;
- College van PG legt verzoek voor aan korpsbeheerder-2 en pleegt overleg met betrokken CdK en licht ministers van BZK en Justitie in;
- korpsbeheerder-2 verleent de gevraagde bijstand

11.6 Bijstand geneeskundig

Geneeskundige bijstand is een tijdelijke versterking of ondersteuning van (regionaal) geneeskundig potentieel door personeel en/of -materieel uit één of meerdere GHOR-regio's bij verstoring van de openbare veiligheid (rampen) of dreiging daarvan. Als een burgemeester bijstand nodig heeft van geneeskundige eenheden uit andere GHOR-regio's kan hij een beroep doen op de CdK.

11.6.1 Bijstand geneeskundig uit eigen provincie

Bijstand organisatorisch samenwerkingsverband als bedoeld in art. 4, lid 1 onder c van de Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (Wghor, artikel 17).

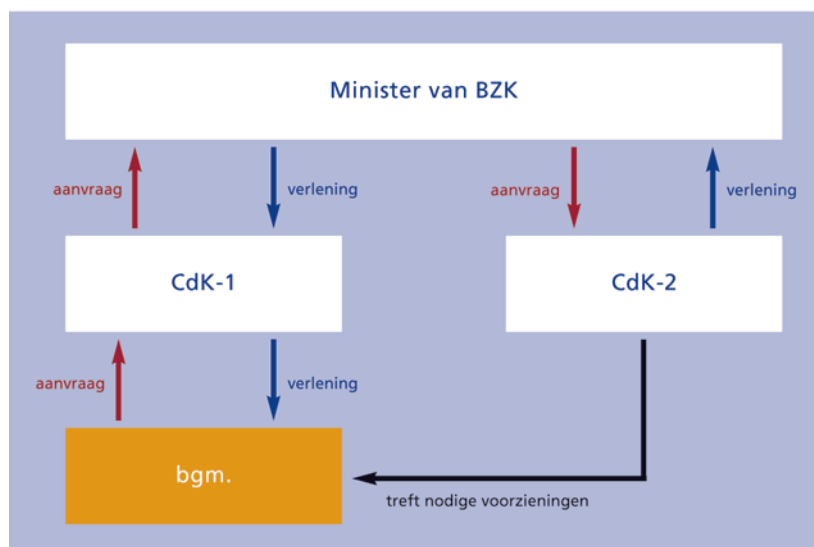
Doel:

Verlenen bijstand van organisatorisch samenwerkingsverband uit eigen provincie aan burgemeester in het kader van geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen.

Procedure:

- burgemeester vraagt bijstand aan CdK;
- CdK beslist en treft de nodige voorzieningen.

11.6.2 Bijstand geneeskundig uit andere provincie

Geneeskundige bijstand (Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, artikel 18).

Doel:

Verlenen bijstand van organisatorisch samenwerkingsverband uit andere provincie aan burgemeester in het kader van geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen.

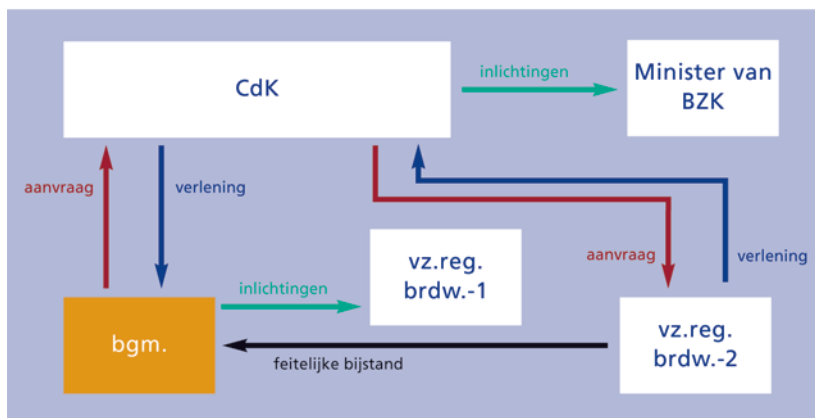
Procedure:

- burgemeester vraagt bijstand aan CdK-1;
- CdK-1 vraagt bijstand aan Minister van BZK;
- Minister BZK beslist en legt verzoek bij CdK-2;
- CdK-2 treft de nodige voorzieningen.

11.7 Bijstand brandweer

Bij brand(gevaar) en/of andere bedreigingen van de openbare veiligheid binnen een gemeente, treedt in eerste instantie de gemeentelijke brandweer op. Deze wordt zonodig ondersteund door brandweerpersoneel en –materieel vanuit de eigen regio. Indien de ondersteuning vanuit de regio niet toereikend is, kan bijstand gevraagd en verleend worden uit andere regio's binnen de provincie en indien nodig vanuit andere provincies.

11.7.1 Bijstand brandweer uit eigen provincie

Bijstand brandweer aan burgemeester (Brandweerwet 1985, artikelen 7 en 8)

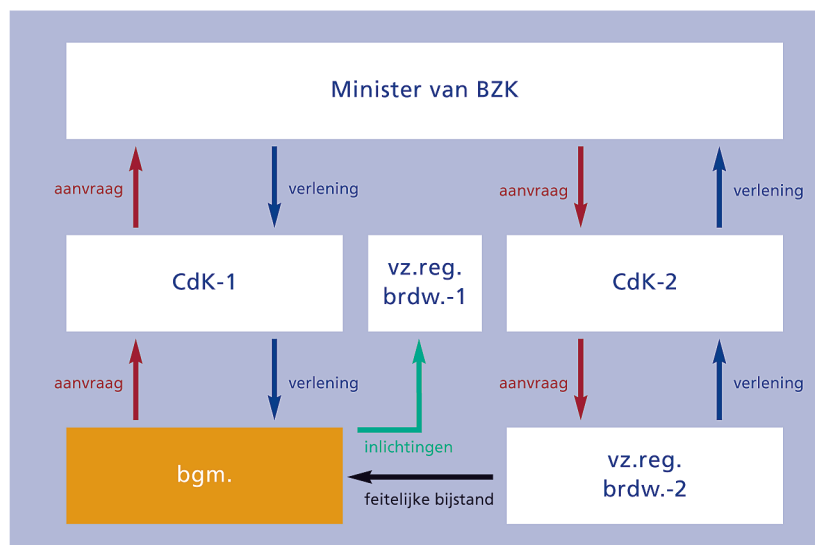
Doel:

Verlenen brandweerbijstand uit eigen provincie.

Procedure:

- burgemeester vraagt bijstand aan CdK en licht zijn voorzitter van het dagelijks bestuur van de regionale brandweer-1 in;
- CdK legt het verzoek voor aan de voorzitter van het dagelijks bestuur van regionale brandweer-2 en licht Minister van BZK in;
- voorzitter dagelijks bestuur regionale brandweer-2 verleent bijstand.

11.7.2 Bijstand brandweer uit andere provincie

Brandweerbijstand (Brandweerwet 1985, artikel 9 met inachtneming van artikelen 7 en 8)

Doel:

Verlenen brandweerbijstand uit andere provincie.

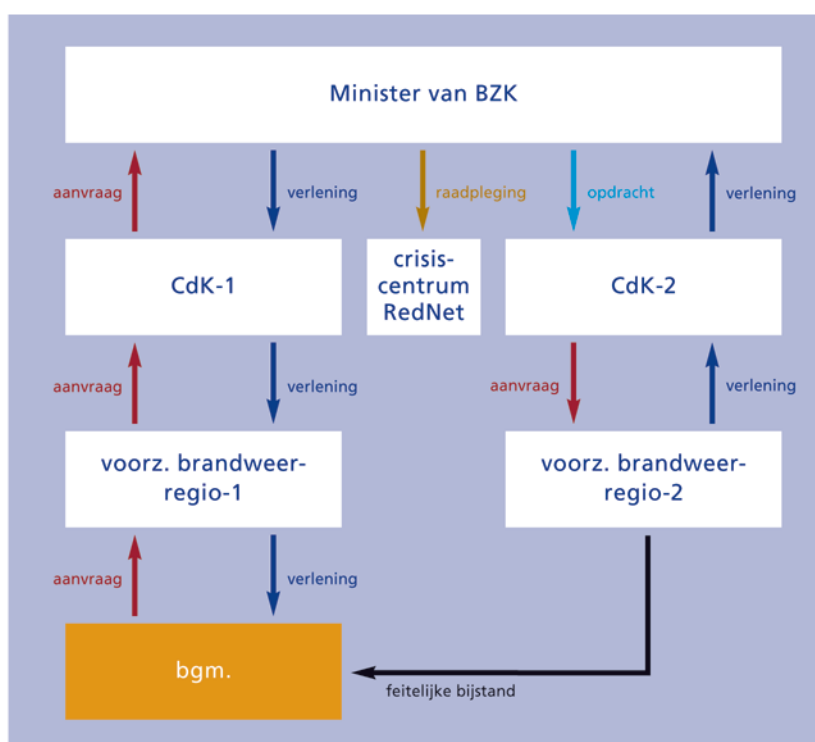
Procedure:

- burgemeester vraagt bijstand aan CdK-1 en licht zijn voorzitter van het dagelijks bestuur van de regionale brandweer-1 in;
- CdK-1 vraagt bijstand aan Minister van BZK;
- Minister van BZK legt verzoek voor aan CdK-2;
- CdK-2 verzoekt voorzitter dagelijks bestuur regionale brandweer-2 in zijn provincie bijstand te leveren;
- voorzitter dagelijks bestuur regionale brandweer-2 verleent bijstand.

11.8 Reddingsbrigades in het kader van rampenbestrijding

De Reddingsbrigades Nederland (RedNed) heeft een vloot van reddingsvloten met uitrusting beschikbaar die ingezet kan worden bij (dreigende) rampen. Deze vloot wordt grotendeels paraat gehouden bij reddingsbrigades van RedNed in gebieden met een verhoogd overstromingsrisico. De inzetverplichting voor de RedNed geldt alleen als er sprake is van een (dreigende)

ramp in de zin van de WRZO (zie hoofdstuk Openbare Veiligheid). De aanvraagprocedure verloopt zoveel mogelijk analoog aan de brandweerbijstandsregeling, zij het dat de inzet van reddingseenheden altijd via tussenkomst van het Crisiscentrum RedNed IJmuiden verloopt. Dit crisiscentrum verstrekt opdrachten aan de reddingsbrigades. De ingezette reddingseenheden stellen zich onder operationeel bevel van de regionaal commandant en daarmee onder het opperbevel van de burgemeester.

Bijstand van reddingsbrigades in het kader van openbare veiligheid (Circulaire d.d. 24 februari 2000, EB2000/51225 van ministerie van BZK; nadere overeenkomst inzake aanvraagprocedure inzet reddingsvloten)

Doel:

Inzet reddingsvloten in ondergelopen gebied.

Procedure:

- burgemeester vraagt via regionale brandweer bijstand bij crisiscentrum RedNet;
- kan de eigen regio hier niet in voorzien, dan wordt d.t.v. CdK bijstand gevraagd aan Minister van BZK;
- Minister van BZK raadpleegt crisiscentrum RedNet. Bijstand uit centraal depot of vanuit IJmuiden wordt rechtstreeks door Minister van BZK verleend.

Bronnenlijst

Interne documenten:

- Draaiboek PCC, versie 1.1 juni 2006, opgesteld door bureau Openbare Orde en Veiligheid, afd. Kabinet;
- Waakdienstregeling Kabinet CdK provincie Zuid Holland, versie 25 juli 2007;
- Opleiding- en Oefenjaarplan 2007, opgesteld door bureau Openbare Orde en Veiligheid, afd. Kabinet;
- Draaiboek zwemwater, PZH-DGWM, vastgesteld door GS op 21 augustus 2001;
- Provinciaal draaiboek Smog, oktober 2005 (gebaseerd op de landelijke smogregeling 2001);
- Provinciaal draaiboek milieu-incidenten voor inrichtingen, vastgesteld door GS op 14 oktober 2002;
- Draaiboeken Calamiteiten Water, 15 oktober 2006, versie 1.00.

Externe documenten:

- Landelijk referentiekader GRIP (Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure), circulaire ministerie van BZK, 11 december 2006.
- E.T. Brainich von Brainich Felth, "Het systeem van crisisbeheersing. Bevoegdheden en verplichtingen bij de voorbereiding op en het optreden tijdens crises," Boom Juridische Uitgever, Den Haag 2004.

Verzendlijst

Extern

- Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- Burgemeesters van de 77 gemeenten in Zuid-Holland
- Dijkgraven waterschappen
- Directeur Kustwacht
- Commissarissen van de Koningin in de 11 andere provincies
- Voorzitters van de Veiligheidsregio
- Voorzitters van het Regionaal College
- Regionaal Commandanten / regionaal directeuren
- Regionaal Geneeskundig functionarissen / regionaal geneeskundig commandant
- Korpschefs
- Regionaal Militair Commandant West
- Procureur-generaal
- Hoofdofficieren van Justitie
- DCMR
- VNG
- NCC
- LOCC
- IOOV
- KNRM

Intern

- Commissaris van de Koningin
- Provinciesecretaris
- Griffier
- College van GS
- Leden PS
- Leden statencommissie Bestuur en Middelen
- Secretariaten overige statencommissies
- Leden Directieteam
- Chef Kabinet
- Afdeling Kabinet, bureau IV
- Hoofd afdeling Water
- Hoofd afdeling Handhaving
- Hoofd afdeling Vergunningverlening
- Hoofd afdeling Milieu
- Hoofd afdeling Verkeer en Vervoer
- Directeur DBI
- Provinciaal Coördinatiecentrum

